

# 12

# rood

Belgie - Belgique  
P.B.  
1/9352  
Afgiftekantoor Brussel 7

PRIJS: 1,50 EURO  
JAARGANG 38 • APRIL 2005  
MAANDBLAD  
WWW.SAP-POS.ORG

De wereld begrijpen om de wereld te veranderen



**Witte WOEDE :**  
een gedeeltelijke  
overwinning!

Iedereen  
**Bomspotter!**

**Op 16 april komt de nieuwe bomspotting er aan. Op die dag trachten meer dan duizend vredesactivisten kernwapens voor de rechtbank te brengen. Dit jaar mogen we rekenen op een extra grote actie, Bomspotting XL, als afsluiter van een heus actiejaar. Al eerder berichtten we uitvoerig over deze campagne. Voor een babbel over XL gingen we toch nog eens langs bij Fabien van het Forum voor Vredesactie.** DOOR FRÉDÉRIC LEHEMBRE

## Bomspotting XL: Het is vijf voor twaalf!

FABIEN: 16 april is als datum voor Bomspotting XL niet zomaar gekozen.

Twee weken later vindt immers de toetsingsconferentie van het non-proliferatieverdrag plaats in New York. Alle landen die het verdrag hebben ondertekend, gaan er samenzitten om te zien hoe het nu verder moet met het kernwapenbeleid. Dat is een zeer belangrijk moment, omdat een aantal grote landen, waaronder de VS en Rusland, aangekondigd hebben dat ze nieuwe kernwapens willen ontwikkelen. Het nonproliferatieverdrag is daarmee in groot gevaar. Met onze acties willen wij de aandacht vestigen op wat in New York staat te gebeuren, en vooral druk zetten op onze eigen regering, die daar aanwezig zal zijn.

### OP DRIE PLAATSEN WORDT ACTIE GEVOERD. HOE GAAT DAT CONCREET IN ZIJN WERK?

FABIEN: Er zijn nu meer dan dertig regionale groepen. Nieuw is dat er ook een tiental Waalse groepen zijn. Die comités zullen mobiliseren om samen naar één van de actieplaatsen te trekken. Dat zijn het Navo-hoofdkwartier in Evere, het militair Navo-hoofdkwartier in Shape (Bergen) en Kleine Brogel, waar de kernwapens liggen. Op een tiental plaatsen komen de verschillende regiogroepen samen. Ze krijgen er een briefing en kunnen zich dan begeven naar de plaats van actie. De actie verloopt dus volledig gedecentraliseerd. Uiteraard willen we vooral op de terreinen zelf geraken. Ons doel is de

kernwapenpolitiek niet ongestoord zijn gang te laten gaan. We weten natuurlijk dat de politie massaal aanwezig zal zijn en dat het geen gemakkelijke opdracht wordt om op een terrein te geraken. Maar als we één dag de werking van de Navo kunnen verstoren, dan is dat voor ons al een succes.

### WAT BLIJFT ER OVER VAN HET DOEL OM INTERNATIONALER TE GAAN, OM BUITENLANDSE GROEPEN AAN TE TREKKEN EN EVENTUEEL GELIJKTIJDIGE ACTIES TE ONDERNEMEN IN ANDERE LANDEN?

FABIEN: We zijn daar volop mee bezig. Het is echt niet gemakkelijk om goede contacten te leggen in het buitenland. Ons actiemodel is ook niet altijd exporteerbaar. Toch zullen er dit keer meer buitenlandse delegaties op het appel zijn. Of het ook mogelijk is om acties in het buitenland te voeren, zullen we in de komende weken nog moeten zien.

### DE POLITIEKE WERELD

FABIEN: Als er ooit verandering komt in de kernwapenbeleid, zal dit via het parlement moeten gebeuren. Iedereen is dus welkom om mee te doen met onze acties, ook mensen uit de politieke wereld die hun nek willen uitsteken om de kernwapens te bannen. Er beweegt wel degelijk iets op politiek niveau. De laatste jaren steekt het debat over de kernwapens in Kleine Brogel opnieuw de kop op. In het laatste regeerakkoord stond bijvoorbeeld dat België zijn best zou doen de kernwapens uit ons land te verwijderen. Dat is

natuurlijk niet genoeg, maar toch al een stap vooruit. Wij willen echter vooral de druk opvoeren op de politiek in functie van wat België gaat verdedigen op de toetsingsconferentie van het non-proliferatieverdrag in mei. Zal de Belgische regering haar mond houden of de moed hebben om aan te kondigen dat ze op termijn de kernwapens wil verwijderen?

De rol van België binnen de Navo is beperkt. België blijft braaf volgen, en dat is ook wat Louis Michel steeds heeft bepleit. Hij stelde voortdurend dat we maar een klein landje zijn. We kunnen wel ons best doen om het internationaal recht te doen naleven, maar als de relaties met onze grote broers in het gedrang komen, dan kennen wij onze prioriteiten. Dat is ook het discours van de Belgische regering vandaag. Onze invalshoek wat dit betreft is duidelijk: het internationaal recht moet gerespecteerd worden en België kan daarbij wel degelijk een voortrekkersrol spelen.

### WAT NA DEZE BOMSPOTTING?

FABIEN: We zijn in oktober-november 2004 begonnen met Bomspotting Small acties. Dat zijn onaangekondigde acties. Het is de bedoeling die verder te zetten na XL. Het doel is vooral opnieuw oncontroleerbaar te worden. We zagen de laatste jaren dat onze massale acties makkelijker gecontroleerd konden worden door de ordediensten. Voor de massa-acties zal veel afhangen van de conferentie in mei in New York. Welk standpunt zal ons land innemen? Als we vaststellen dat er geen vooruitgang wordt geboekt, dan gaan we onvervaard door. ■



www.bomspotting.be



1885. Dat is het jaar waarin de Belgische Werkliedenpartij haar stichtingscongres hield. De PS heeft het zonet gevierd en Stevaert zal eraan herinneren tijdens het volgende "ideologische" congres. Ze zullen alle moeite van de wereld hebben om vandaag aan de werkende klasse en aan de jeugd uit te leggen wat de werkelijke draagwijdte was van die gebeurtenis.

Het congres van de BWP en haar programmatorische basis "het Charter van Quaregnon" van 1893 betekende een keerpunt in het leven van de werkers. Voor de eerste keer slaagden ze erin een organisatie op te richten gestuurd door de strijd. De verdeeldheid werd overstegen: alle politieke tendensen van socialistisch type verenigden zich: marxisten, reformisten, maximalisten, proudhoniëten, anarchisten, anarcho-syndicalisten, progressief-democraten.... Alle organisatorische vormen van de arbeidersstrijd vloeiden samen: politieke liga's, syndicale groepen, coöperatieven, mutualiteiten, jongeren, anti-militaristen...). Het congres van 1885 bereidde de BWP voor de confrontatie aan te gaan met een "revolutionaire" liberale burgerij

1914 is het grote keerpunt. De sociaal-democratie sluit vrede met het kapitalisme. Ze pretendeert het kapitalisme te kunnen veranderen via "hervormingen". Het verraad is brutaal en veelvuldig... De buitenparlementaire strijd voor het socialisme wordt begraven. Het resultaat vandaag: een eeuw van "reformistische" strategie loopt uit op een agressief en triomferend neoliberal kapitalisme!

Ondanks dat verraad hebben de massa van bewuste werkers en militanten hun organisaties niet de rug toegekeerd. Ze hebben een sterk geheugen. De generaties werkers herinneren zich de miserie van vroeger, de werkloosheid en de onzekerheid van het leven. Maar ook de soms spectaculaire vooruitgang met het verwerven van sociale rechten, het verhogen van de levensstandaard, de pensioenen en de uitkeringen, de collectieve arbeidsovereenkomsten, het stakingsrecht, de erkenning van de vakbonden in de ondernemingen en de paritaire comités enzovoort.

## 120 jaar geleden: de BWP

(1830!), die het staatsapparaat in handen had en van alle vrijheden genoot. De wereld van de arbeid was daar totaal van verstoken, had geen rechten, geen recht van spreken, geen stemrecht en was als sociale klasse totaal ondergeschikt. Een nieuwe fase in de strijd was aangebroken: de strategie bestond erin de arbeiders te mobiliseren via massamanifestaties, algemene stakingen, gedeeltelijke stakingen, barrikades, vliegende stakingspiketten... In een kwart eeuw tijd kreeg de "emancipatie van de arbeid" vorm. De ellende en de onderdrukking namen af: waardige salarissen, sociale zekerheid, arbeidsduurvermindering (3 x 8 uur: arbeid, vrije tijd, slaaptijd) en het algemeen stemrecht werd ingevoerd. Het is deze arbeidersklasse die het voorbeeld toonde aan de Europese arbeidsbeweging ("Belgisch spreken", zei Rosa Luxemburg). Het is deze arbeidersklasse die bijdroeg aan een koerswijziging van de mensheid. Op dit stukje aarde in West-Europa heeft ze een krachtsverhouding opgelegd aan de kapitalistische klasse die tot vandaag de dag het verschil blijft maken met de rest van de wereld: met landen uit de derde wereld, maar ook met de VS, Canada en Japan.

Vandaag ligt een nieuwe fase van de geschiedenis voor ons: het "gemondialiseerde" kapitalisme van het neoliberale type. Dit type huivert van sociale rechten. Dat is een verschrikkelijke vaststelling: de reden waarvoor de BWP is opgericht en heeft gestreden wordt vandaag vakkundig vernield door de sociaal-democratie die sociaal-liberaal geworden is. We moeten dus van heel ver terug vertrekken. In de huidige fase ligt de taak van de revolutionairen er niet in de revolutie voor te bereiden, want deze ligt jammer genoeg ver verborgen achter de horizon. Het gaat er vandaag om opnieuw een brede en actieve antikapitalistische "partij" op te richten die strijdt voor elementaire sociale, politieke en economische verworvenheden, een organisatie die zich op het politieke terrein begeeft en verschillende sociale en politieke stromingen en militanten in zich verenigt. Die wil vechten en iets wil opbouwen. Om daartoe te komen hebben we wel een revolutionair-marxistische linkerkant nodig die niet sektair is. Misschien kan de ervaring van de Belgische Werkliedenpartij ons daarbij iets leren, zowel haar periode van glorie als de afgang! ■

**rood** maandblad voor socialistische democratie.  
Uitgegeven door de Socialistische Arbeiderspartij (SAP), Belgische afdeling van de Vierde Internationale

**Verantwoordelijke uitgever:** D. Dessers.

**Redactie:** Ataulfo Riera, Matthias Lievens, Céline Caudron, Freddy De Pauw, David Dessers, Chris Den Hond, George Dobbelaer, Marcel Solbreux, Frédéric Lehenbre, Olivier Bonfond.

**Werken mee aan dit nummer:** André Henry, Daniel Tanuro, Eric Matrige.

**Redactie en administratie:** Plantinstraat 20, 1070 Brussel, 02/523.40.23, rood@sap-pos.org, www.sap-pos.org.

### Tarieven:

Prijs per nummer: 1,5 euro

Abonnementen: 15 euro per jaar (10 nummers), buitenland: 25 euro per jaar.

Aanrader: neem een permanente opdracht van bijvoorbeeld 15 euro per jaar!

Storten op rekening "Avanti" **001-4012225-90** met vermelding van "Rood"

**Waterstof is goed op weg om de nieuwe fata morgana op het vlak van de energie te worden van een kapitalistisch systeem dat niet in staat is in te zien dat zijn bezeten neiging tot accumulatie de mensheid op een muur stort.** DOOR DANIEL TANURO

# Het gezichtsbedrog van waterstof

Langs beide kanten van de Atlantische Oceaan staan steeds meer officiële publicaties bol van optimistische stellingen over de mogelijkheden om tegelijk de groei en het klimaat te redden door over te stappen naar een economie gebaseerd op waterstof en brandstofcellen om electriciteit te produceren (1). Die technologieën zijn effectief veelbelovend. Enerzijds halen de brandstofcellen gemakkelijk een rendement van 60 %. De drempel van 80 % zou in de komende jaren zelfs gehaald kunnen worden. Anderzijds geven de cellen enkel (recupereerbare) warmte en water af. Geen CO<sub>2</sub>-uitstoot, geen of nauwelijks milieuverontreinigende stoffen, geen lawaai. Is dat niet schitterend?

Het probleem is dat waterstof als zodanig niet bestaat in de natuur, maar gewonnen moet worden op basis van water, fossiele brandstoffen of biomassa (2). Waterstof is geen bron van energie, maar een drager, zoals electriciteit. Aangezien ze gestockeerd en getransporteerd kan worden, en omzetbaar is in stroom (en vice versa), geeft ze mogelijkheden om de effectiviteit van de energiesystemen op te krikken. Waterstof zou namelijk kunnen bijdragen aan de stabiliteit van netwerken die gevoed worden met bronnen die geen continu karakter hebben (zoals windenergie of fotovoltaïsche zonne-energie...). Daarenboven opent de combinatie van brandstofcellen en waterstof het perspectief van een gedecentraliseerde en moduleerbare energieproductie, dus van een reductie van de verliezen door de stroomdistributie. Blijft het probleem dat electriciteit en waterstof de exploitatie van energiebronnen noodzakelijk maken. Welke bronnen, om aan welke behoeften te beantwoorden? Dat zijn de fundamentele vragen. Die kan men niet aan de kant schuiven door waterstof als mirakeloplossing voor te stellen.

Als alle andere zaken blijven wat ze zijn, zal de wereldwijde energievraag van nu tot 2020 waarschijnlijk met zo'n 40 % stijgen. Daarenboven moet de uitstoot van broeikasgassen met 60 % dalen tegen 2050 om een klimaatcatastrofe te vermijden. Zo'n enorme uitdaging op zo'n korte termijn kan men niet louter het hoofd bieden door de energie-efficiëntie te verbeteren en door zijn toevlucht te nemen tot hernieuwbare energieën, zeker als die strategieën onderworpen worden aan de marktlogica. We hebben aan de hand van het geval van de bouwsector al aangetoond dat de ontwikkeling van fotovoltaïsche energie en de vooruitgang van de thermische isolatie bemoeilijkt worden door het gebrek aan solvabele vraag, dat het gevolg is van de neoliberale politiek (3). Maar zelfs

als daartoe publieke programma's gelanceerd zouden worden, zouden die nog niet volstaan om de doelstellingen te halen op het vlak van de reductie van broeikasgassen. Er moeten dus niet enkel openbare investeringsprogramma's komen om de vraag te ondersteunen. Er moet daarenboven geageerd worden op de vraag zelf, dus op de behoeften.

We zien dat duidelijk in de transportsector. Die consumeert wereldwijd 25 % van de beschikbare energie en is verantwoordelijk voor een vijfde van de CO<sub>2</sub>-emissies ten gevolge van de verbranding van fossiele brandstoffen (1,25 Gt).

Haar groeiperspectieven zijn hallucinant, vooral op het vlak van het wegtransport (80 % van de emissies): als niets verandert, zou de uitstoot stijgen tot 1,4 à 2,7 Gt in 2020, en tot 1,8 à 5,7 Gt in 2050 (4). Geconfronteerd met dit soort cijfers, is het totaal stupide zichzelf gerust te stellen met het perspectief dat de auto's, vliegtuigen en vrachtwagens op dat moment op waterstof zullen rijden. Het nodige waterstof zou immers enkel geproduceerd kunnen worden door massaal fossiele brandstoffen te blijven inzetten... of dank zij kernenergie (5). Het is het transportsysteem zelf dat in vraag gesteld moet worden, en tegelijk daarmee niet enkel de *just in time* productie, maar ook de ruimtelijke ordening, de scheiding tussen stad en platteland, en de vervreemde behoeften die daaruit voortvloeien.

Dit voorbeeld toont goed aan dat de voorliggende keuzes niet enkel de contestatie van de neoliberale logica van 'alles aan de markt' veronderstellen, maar daarenboven ook leiden tot de invraagstelling van de kapitalistische accumulatielogica zelf, waarvan de explosie van het transport maar één van de meest zichtbare manifestaties is. Het is enkel wanneer die logica gebroken wordt, dat de mogelijkheid zich opent voor de mensheid om haar metabolisme met de natuur op redelijke basis te verzorgen en te beheren. ■

(1) Zie bijvoorbeeld : " Hydrogène et piles à combustible ", DG onderzoek en DG Energie-Transport, Europese Unie, 2003. (2) Bepaalde soorten wier en bacteriën hebben de capaciteit om waterstof te produceren, maar het onderzoek op dat vlak is helemaal nog niet in staat ook energietechnologieën te produceren. (3) Zie het vorige nummer van Rood. (4) Het spoor en de inlandse waterwegen zouden maximaal van 0,078 Gt tot 0,087 Gt stijgen (GIEC, Mitigation 12001) (5) Mutatis mutandis, geldt dezelfde redenering voor biobrandstoffen: om er voldoende te produceren is het noodzakelijk bebouwbare grond op te offeren, massaal gebruik te maken van chemische meststoffen en een verschrikkelijke slag toe te brengen aan de biodiversiteit.

# Lessen van een historische staking

Het akkoord dat na 100 dagen staken bij AGC Fleurus (ex-Splintex) werd gesloten, kan geen overwinning genoemd worden. Een beetje zelf op de wonden van een lang gevecht is het, maar geen overwinning. Nochtans verdient deze strijd de bewondering van de hele werkende klasse in België en Europa. We proberen hier een eerste bilan op te maken van dit historisch conflict, waar we later, als we alles wat beter in perspectief kunnen plaatsen, nog op moeten terugkomen om de nodige lessen te trekken voor de toekomst van de arbeidersstrijd.

DOOR ANDRÉ HENRY



De arbeiders van AGC Fleurus hebben ons een les gegeven in moed, waardigheid en trots in de huidige klassenstrijd. Hun lange strijd interpelleert ons met de vraag welk type van solidariteit we moeten organiseren in het tijdperk van de kapitalistische globalisering. Die solidariteit moet meer dan ooit de actieve participatie inhouden aan het dagdagelijkse gevecht van de stakers, en kan niet beperkt blijven tot wat financiële hulp van tijd tot tijd. Ze moet integraal deel uitmaken van de strijd, en dit op nationaal, Europees, internationaal niveau, als we op een dag komaf willen maken met de kapitalistische uitbuiting om die te vervangen door een zelfbeheerde socialistische maatschappij.

## DE INHOUD VAN HET AKKOORD

Op 2 december 2004 kondigde de directie aan 284 arbeiders te zullen ontslaan, en dat zonder enige sociale begeleiding. De staking leidde op dit vlak tot een kleine verbetering. Het aantal ontslagen werd teruggebracht tot 249, waarvan 77 arbeiders met een contract van bepaalde duur dat niet wordt hernieuwd, en 72 die op brugpensioen kunnen vanaf 50 jaar. De fameuze 'zwarte lijst van ongewensten' en van arbeiders die beschermd worden omwille van hun syndicale activiteit omvat 80 arbeiders, die een ontslagpremie zullen krijgen van 13.000 euro. Een andere lijst (de 'grijze') omvat een twintigtal arbeiders die onderworpen zullen worden aan een 'rentabiliteitsonderzoek' tijdens één jaar. Van 14 van de 32 delegees die beschermd worden door hun syndicaal mandaat, wordt die bescherming opgeheven. Zij worden aan de deur gezet. Dit is een niet te tolereren achteruitgang die door de syndicale organisaties werd aanvaard en een precedent kan scheppen voor andere gevallen. Het gaat om een heel zware aanval op de syndicale vrijheden.

## EEN WAARDIGE STRIJD

Het lange gevecht van de arbeiders van AGC verdient al onze aandacht, want het is een baken in de te voeren strijd tegen de multinationale ondernemingen en tegen de gevaren van de neoliberale globalisering. De multinational in het geding, Asahi-Glass, voerde een soort verholde delokalisering door (van de productie van autoruiten voor de zijdeuren, die van nu af aan in Italië en Tsjechië gebeurt). Het bedrijf wilde ook een drastische toename opleggen van de flexibiliteit en van de precarisering van de arbeidsvoorwaarden.

Daartoe moest het zich absoluut ontdoen van de syndicale militanten en arbeiders die het meest bewust zijn van de noodzaak van het strijdsyndicalisme. AGC Fleurus is bijvoorbeeld één van de zeldzame ondernemingen waar het gebruik van interimarbeiders tijdens 8, 15 of 30 dagen niet bestaat. Het enige precair statuut dat er wordt gebruikt, is het contract van bepaalde duur. Interimwerk is altijd - en terecht - geweigerd en bestreden geworden door de syndicale delegatie. Om de flexibiliteit te maximaliseren, moet de multinational interimarbeiders op wekelijkse of maandelijkse basis kunnen aanwerven. Die inzet is de belangrijkste reden van de lange duur van het conflict en van het buitengewone klassenbewustzijn waarvan het conflict getuigde.

De verdediging (en zelfs de overleving) van de syndicale democratie en vrijheden binnen het bedrijf, tegen een arrogante, agressieve directie, was dus heel nauw verbonden met dit gevecht. Dat verklaart het bijzonder lastig karakter van de onderhandelingen en de permanente chantage van de directie om de site te sluiten als het herstructureringsplan niet werd aanvaard door de arbeiders.



Alles werd in het getouw gebracht om de staking te breken : de installering door de directie van een 'groene telefoonlijn' die 24 uur op 24 functioneerde, het bestoken van de arbeiders en hun familie met brieven, telefoontjes en SMS'jes, het beroep op de rechtbank om dwangsommen van 5000 of zelfs 7500 euro per dag per man op te leggen, tussenkomst van de federale politie en de bezetting van het bedrijf door die laatste... zonder de tussenkomsten van de politieke autoriteiten te vergeten.

### **EEN WAARSCHUWINGSCOMITÉ TEN DIENSTE VAN HET PATRONAAT**

De rol van de politieke wereld, en vooral die van de PS, die hegemonisch is in Wallonië, is bijzonder nefast geweest voor de staking. Zelfs vóór de keuze van de partners voor de gewest- en gemeenschapsregering na de laatste verkiezingen had de voorzitter van de PS, Elio Di Rupo, de Waalse syndicale en patronale organisaties al geconsulteerd, om hen een 'Toekomstcontract' te doen ondertekenen. Het doel van dit laatste is de Waalse economie aantrekkelijker te maken voor investeerders. Dat veronderstelt de handhaving, kost wat het kost, van de 'sociale vrede'. De logica is altijd dezelfde: door een gunstig 'klimaat' te creëren voor de investeerders, gaan we jobs creëren. Maar die 'vrede' is niet dezelfde voor iedereen. Het gaat er immers om de eisen en de strijd van de arbeiders te muilkorven, en de patronen vrij spel te geven om te herstructureren zoals ze wensen. Door op die manier het spel van het patronaat mee te spelen, voeren de PS en de Waalse autoriteiten een beleid dat jobs vernietigt in plaats van er te creëren.

Het is in dat kader dat Di Rupo een 'waarschuwingscmité' op poten zette, dat de Waalse politieke, syndicale en patronale vertegenwoordigers verenigt en waarvan de doelstelling erin bestaat elk sociaal conflict, dat het imago van Wallonië bij de investeerders zou kunnen schaden, te voorkomen, te neutraliseren of te verstikken. Dit comité heeft met al zijn gewicht een meer dan nefaste rol gespeeld, tegen de belangen van de arbeiders van AGC Fleurus in. Vanaf het prille begin van de staking bij Splintex, toen de arbeiders de directie gijzelden, zat het comité al bijeen onder voorzitterschap van de PS-minister van tewerkstelling Marcourt, samen met de syndicale en patronale verantwoordelijken. Dat was een eerste vorm van klassencollaboratie ten voordele van het patronaat. Het ging er immers vanaf het begin om, volgens de termen van Marcourt, de "500 resterende jobs te redden". Het comité slikte als zodanig het plan van de directie en had geen ander doel dan dit aan de arbeiders op te leggen en zo de staking te breken.

Ten tweede kwam het comité helemaal niet in spoedzitting bijeen toen eenzijdig dwangsommen werden opgelegd aan de werknemers. Erger nog, de stilte van de kant van de politieke autoriteiten, de PS op kop, tegenover deze ontoelaatbare inmenging van de rechtbanken in een sociaal conflict, was oorverdovend. Twee maten, twee gewichten...

De derde daad van collaboratie was zeker even erg. In samenspraak met een losgelopen pers, die elk spoor van objectiviteit verloren had, werd het imago van de stakers

beklad, om hen onder druk te zetten en te isoleren. Zo verspreidde de Waalse minister-president Van Cauwenberghe verschillende verklaringen waarin hij de stakers stigmatiseerde, en hen 'zwarte vlekken' op het imago van Wallonië noemde, uiteraard dan alleen in de mooie ogen van de kapitalistische investeerders. Dat de directies van bedrijven of multinationals ontslaan dat het een hartelust is, dat lijkt dit imago helemaal niet te bekladden. De syndicale organisaties of stakingen daarentegen die zich ertegen verzetten zouden nefast zijn voor de economische en sociale ontwikkeling van Wallonië...

Ten vierde hebben het comité, Marcourt, Van Cau en compagnie systematisch de schandalige vorm van chantage (in feite gewoon blufpoker) van de directie van AGC, om het bedrijf te sluiten als het plan niet aanvaard zou worden, meegespeeld. Ondanks het feit dat openbare investeerders een cruciale rol speelden in de creatie van Splintex, hebben deze heren er op geen enkel moment ook maar aan gedacht het behoud van de tewerkstelling te eisen.

Die verklaringen en machinaties van het waarschuwingscmité hebben zwaar gewogen (en dat was ook de bedoeling) op de syndicale organisaties, vooral op het ABVV van Charleroi, dat geïsoleerd geraakte als gevangene van het comité. Dat wilde de vorming van een bredere en actievere solidariteitsbeweging op interprofessioneel en regionaal niveau afblokken. De verklaringen van Christian Viroux, permanente van de Algemene Centrale van het ABVV van Charleroi tijdens de persconferentie spreken op dat vlak boekdelen: "Sinds drie maanden worden wij bestookt en bekritiseerd door de politieke gezagsdragers, zowel Van Cau als Marcourt en de anderen. Ze klagen dat wij het imago van Wallonië bezoedelen, de financiële investeerders op de vlucht jagen, enzovoort. Daarenboven geraken we geïsoleerd in die zin dat het ACV die logica volgt en in de maand januari al aanvaardde over het plan te onderhandelen".

Het comité accentueerde ook de verdeeldheid tussen de ACV- en de ABVV-gesyndiceerden, die al latent aanwezig was in het bedrijf, en dat net op het moment dat het gemeenschappelijk vakbondsfront het meest noodzakelijk was. De CDH oefende druk uit op het ACV om zich niet te ver te laten meeslepen in het conflict en om de vakbond ertoe te brengen het patronaal plan te aanvaarden, hoewel dit voor de arbeiders, of ze nu bij het ACV aangesloten zijn of niet, onaanvaardbaar is.

Wat betreft de interventie van de politiek in het conflict, moet ook de verfoeilijke rol benadrukt worden van de 'sociale bemiddelaars', die afgevaardigd werden door de federale sp.a-minister Freya Vandenbossche en die kost wat het kost geheime stemmingen wilden opleggen.

### **OVER DE STAKING**

In weerwil van dit betreurenswaardige beeld dat de politieke autoriteiten ervan schetsten, was de staking van de arbeiders van AGC Fleurus bewonderenswaardig en buitengewoon op verschillende vlakken. In eerste instantie omwille van de duur ervan, de vastbeslotenheid het banenverlies en de flexibiliteit te weigeren, en de wil om

te winnen. Ondanks die moed en voorbeeldige vastberadenheid, moeten toch een aantal lessen worden getrokken.

Als men van bij het begin van de staking was overgegaan tot de bezetting van het bedrijf, zou de staking aan politieke en organisatorische rijpheid gewonnen hebben.

Daar zijn meerdere redenen voor. Ten eerste maakt de aard van een bezetting zelf de uitbouw van een democratische stakersorganisatie noodzakelijk (verkiezing van commissies: financiën, veiligheid, onderhoud van het materieel, solidariteitswerk enzovoort). Ze laat daarenboven van bij het begin toe een krachtsverhouding op te bouwen ten voordele van de stakers. Die worden immers heer en meester in het bedrijf, over het materieel, en daardoor zijn ze ook in de strijd aanzet.

Een beslissend element dat ontbrak, was een echt stakingscomité, verkozen door de algemene vergadering van alle stakers, van welke vakbond ze ook lid zijn, en waarvan de leden op elk moment afzetbaar zijn. Een dergelijk comité zou door de wijze van verkiezing alleen al de spanningen tussen het ACV en het ABVV hebben overbrugd. De staking

zou een meer unitair en strijdbaar karakter hebben aangenomen en aan effectiviteit hebben gewonnen. De functionering van zo'n stakingscomité en van de verschillende commissies die nodig zijn voor de bezetting, zou ook aanleiding hebben gegeven tot de dagelijkse organisatie van algemene vergaderingen. De bezetting van het bedrijf en de verkiezing van een stakingscomité zijn dus twee sleutelfactoren tijdens een staking, die echt kunnen doorwegen in de krachtsverhoudingen.

Een ander element dat mangelde tijdens de staking, was de kwestie van de interpellatie van de politieke verantwoordelijken. Zoals we zagen, speelden die een eersteplansrol ten voordele van het patronaat en tegen de belangen van de stakers in. AGC Fleurus is net zoals de sites in Seneffe en Lodelinsart ontstaan na een lang syndicaal gevecht, dat aangevat werd in 1975 na de sluiting van Glaverbel-Gilly en Lodelinsart. Die strijd, die tot in 1984 duurde, dwong de reconversie af en de creatie van nieuwe industriële projecten in de sector van het glas, waaronder Splintex. Die bedrijven konden dus genieten van ruime publieke subsidies van het Waals Gewest en van de federale regering. De syndicale organisaties zouden nu de afrekening

moeten eisen van de politieke verantwoordelijken en de wijze waarop die het geld van de gemeenschap hebben beheerd. Ze moeten het behoud afdwingen van de betreffende jobs, die gecreëerd werden met publieke middelen, in plaats van de arbeiders te stigmatiseren.

In de volgende nummers van Rood komen we terug op de verschillende aspecten van dit conflict dat gemarkeerd zal blijven in de annalen van de syndicale beweging. Twee cruciale lessen kunnen in dit stadium toch al getrokken worden:

1. De arbeiders van Wallonië en Brussel moeten hun syndicale organisaties, zowel het ACV als het ABVV, ertoe brengen het waarschuwings- en overlegcomité zo snel mogelijk te verlaten, want het gaat hier alleen maar om nog een extra instrument van klassencollaboratie ten voordele van het patronaat. Het is een instantie die ons werd opgelegd zonder voorafgaandelijk overleg. De syndicale participatie erin werd enkel door de apparaten beslist.

2. Het beslissend belang van de bezetting van het bedrijf en van de verkiezing van een stakingscomité door de algemene vergadering, dat ook door die laatste afgezet kan worden. ■

#### EN DE ANDERSGLOBALISTEN?

In het lange gevecht van die van Splintex, was de afwezigheid van de andersglobaliseringsbeweging opmerkelijk. Er was wel een steunoproep die in persoonlijke naam ondertekend werd door een reeks andersglobalistische personaliteiten en verenigingen zoals Attac Doornik, Brussel en Luik. Toch vertaalde de noodzakelijke solidariteit van deze beweging zich niet via concrete, betekenisvolle en duurzame acties.

Als de beweging in België in staat is tientallen vertegenwoordigers te sturen naar Porto Alegre, dan moet ze toch ook in staat zijn ten minste tweemaal per maand een bezoek te brengen aan het stakingspiket in Fleurus? Het gaat hier immers om een voorbeeldig gevecht tegen een multinational tegen de logica van de neoliberale globalisering. ■

# WITTE WOEDE

Al jarenlang is de non profit één van de meest strijd bare sectoren binnen de arbeidersbeweging. Ook het afgelopen jaar beet ze fel van zich af, met de hoop op een goede CAO voor de periode 2005-2009. Tienduizenden mensen kon de beweging van de zogeheten 'witte woede' op de been brengen, rond een gerechtvaardigde eisenbundel. Na de staking van eind februari - begin maart kon dan ook een gedeeltelijke overwinning binnengehaald worden. DOOR MATTHIAS LIEVENS

## Een gedeeltelijke overwinning!

### EEN MOEILIJKE UITGANGSPOSITIE

Het is helemaal geen evidentie dat de non profit haar eisen - gedeeltelijk - kan afdwingen. De sector worstelt immers met een probleem wat betreft haar impact. Haar specificiteit geeft haar een zwakke machtspositie. In de privé kun je de aandeelhouders van een bedrijf heel wat pijn doen door het werk neer te leggen. In de 'non profit' ben je alleen van de overheid afhankelijk. Door het opvorderingssysteem blijft de impact van stakingen nog beperkter. De sector moet het dan ook vooral hebben van de steun vanuit de publieke opinie en andere sectoren binnen de arbeidersklasse, en van haar band met de patiënten. Dat dwingt haar ertoe eisen te stellen die een bredere dynamiek in de maatschappij kunnen teweegbrengen, of een voorbeeldfunctie kunnen hebben. Arbeidsduurvermindering (ADV) met loonsbehoud en evenredige aanwervingen bijvoorbeeld. Of het aanklaarten van de kwestie van de financiering van de openbare diensten en van de bevrediging van de maatschappelijke behoeften in het algemeen (b.v. het probleem van de wachtlijsten in de zorg).

Daarenboven ligt de syndicalisatiegraad niet vrij hoog in de quataire sector. Relatief weinig verpleegkundigen zijn lid van de vakbond, en dat maakt een staking voor

hen des te zwaarder om te dragen. Veel mensen hoopten stiekem opgevorderd te worden, en de regering rekende daarom ook voluit op een snelle uitputtingsslag.

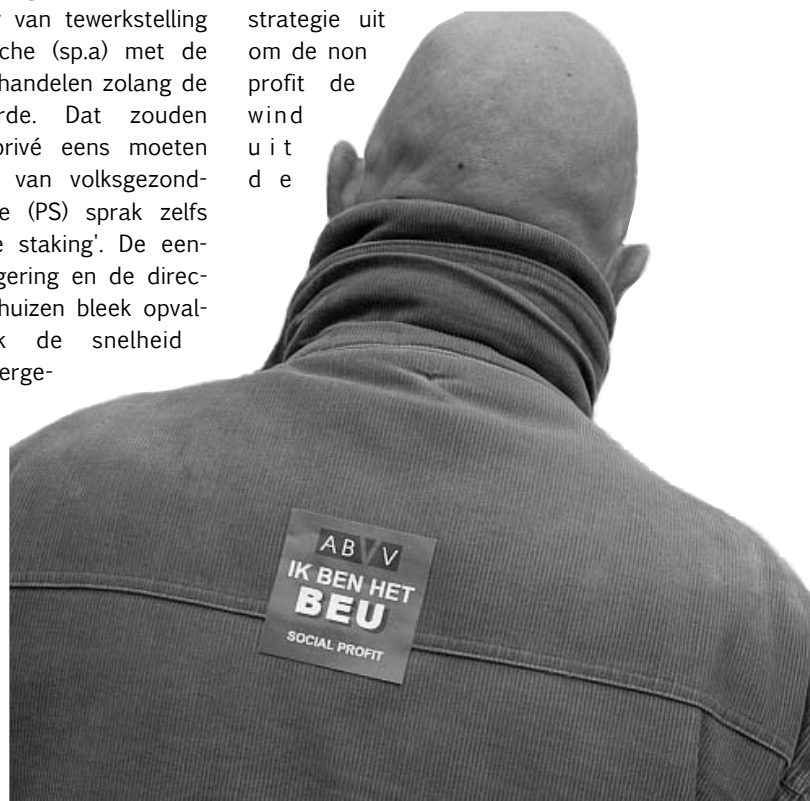
### ONGEHOORDE REACTIES

De reacties vanuit de regering op de staking waren dan ook ongehoord. Het regeringsvoorstel, dat een budget van zo'n 375 miljoen euro ter beschikking stelde, werd quasi unaniem verworpen door de LBC (Landelijke Bediendencentrale - ACV). Op 26 februari werd het startschot gegeven voor een staking, die heel goed werd opgevolgd. Onmiddellijk reageerde minister van tewerkstelling Freya Vandenbossche (sp.a) met de weigering te onderhandelen zolang de staking voortduurde. Dat zouden patroules in de privé eens moeten proberen! Minister van volksgezondheid Rudi Demotte (PS) sprak zelfs over een 'politieke staking'. De eenheid tussen de regering en de directies van de ziekenhuizen bleek opvallend sterk. Ook de snelheid waarmee werd overgegaan tot de opvordering van het personeel door de gouverneur was nooit eerder vertoond. Vroeger was de

opvordering van personeel via de politie een laatste redmiddel wanneer er geen overeenstemming bereikt kon worden bij onderhandelingen. Nu werd onmiddellijk en massaal die kaart getrokken. Alle grote woorden ten spijt, moesten de ministers echter al snel bijdraaien: de wil om de staking te breken bleek niet opgewassen tegen het enthousiasme van de stakers.

### BOEKHOUDERS

Met zijn vraag of de eis voor ADV ook zou moeten gelden voor de boekhouders in de ziekenhuizen, probeerde Verhofstadt een andere strategie uit om de non profit de wind uit de





zeilen te halen. De vakbonden wilden dat hun eisen voor al het personeel zouden gelden, dus ook voor het schoonmaakpersoneel of de boekhouders. Door op die laatste te focussen trachtte Verhofstadt de eisen te ridiculiseren: moeten die één of twee boekhouders in het ziekenhuis nu ook al ADV krijgen? Door de eisen als 'onredelijk' voor te stellen, werd bewust gepoogd een karikatuur te maken van de beweging. Nochtans doet de Algemene Centrale (ABVV), die o.a. ook de arbeid(st)ers in de beschutte werkplaatsen organiseert, voluit mee met de staking.

Fundamenteel vreest de regering natuurlijk dat de non profit door de realisatie van bepaalde van haar eisen of de propaganda errond andere sectoren op gedachten zou kunnen brengen. Vooral een overwinning op het vlak van ADV zou een echte trendbreuk betekenen met de huidige neoliberale koers van inleveren en langer werken (*remember de 40-urenweek!*). Een echte systematische argumentatie voor zo'n breuk lijkt de witte woede nog te ontberen. De eis van ADV wordt bijvoorbeeld nauwelijks verbonden met die voor 25000 extra jobs. Dat heeft te maken met het feit dat er sowieso te weinig verpleegkundigen zijn voor teveel werk. Het gaat er dus niet zozeer om het bestaande werk te herverdelen, dan wel tegemoet te komen aan de noden die vandaag onbevredigd blijven door een tekort aan personeel en middelen. Voor het onderhouds- en keukenpersoneel en dergelijke zou dit mechanisme van ADV met evenredige aanwervingen echter wel voluit kunnen spelen. Daarom is het gekomen van ADV-dagen vanaf 52 jaar voor het 'niet-verzorgend' personeel een belangrijke stap voorwaarts. In plaats van de oorspronkelijke 60% van het personeel die al van de ADV-dagen kunnen genieten, zullen dat er nu 80% en meer worden.

Arbeidsduurvermindering met loonbehoud en herverdeling van de arbeid is de enige piste om nieuwe jobs te creëren (zie kader). De regering vreest dat de witte woede dat in de praktijk wel eens zou kunnen aantonen. Andere sectoren zouden gelijkaardige eisen kunnen stellen ('zie maar naar de verpleegkundigen'), iets waar de regering en het patronaat als de dood voor zijn. Ze willen de discussie over ADV dan ook kost wat kost afblokken. Liever toegeven op de eis van extra personeel, van het aanvullend pensioen en de eindeloopbaanregeling, om de fundamentele kwestie maar uit de weg te kunnen gaan.

#### DE PS STAAT OP DE REM

De LBC is met boegbeeld Walter Cornelis de onbetwiste voortrekker van de witte woede. Het valt echter op

hoe fel de ACOD op de rem stond. De staking eind februari-begin maart werd vooral goed opgevolgd in privé-ziekenhuizen, en die zijn vaak verbonden met Caritas. De openbare ziekenhuizen (vooral in Wallonië) deden veel minder mee met de actie. De structuur van de ziekenhuizen is er meer op intercommunales gebaseerd, waarin PS-mandatarissen een grotere vinger in de pap te brokken hebben. In Wallonië staat de ACOD dan ook sterker in de sector, en binnen de ACOD weegt het gewicht van de PS natuurlijk fel door. En die PS wil uiteraard 'haar' minister niet in verlegenheid brengen door een radicale staking. Dat maakt dat de ACOD ook helemaal geen stakingsoproep deed. De centrale lanceerde in de aanloop van de staking zelfs een bericht dat 'alle acties opgeschort werden'. De ACOD ging zelfs nog verder door de BBTK en de LBC van 'plat opportunisme' te beschuldigen. Ook Vlaamse openbare ziekenhuizen deden daardoor niet mee met de staking. De CCOD van haar kant deed nauwelijks een inspanning om tegen de ACOD in te gaan en de staking uit te breiden, en schortte de acties ook op. Waarschijnlijk wilden zij de verworvenheid van de verhoging van het vakantiegeld van de statutaire tewerkgestelden niet op de helling zetten.

Bij de ACOD meende men zelfs dat het oorspronkelijke voorstel van de regering het laatste zou zijn wat die zou geven, en dat ze niet aan de druk zou toegeven. Merkwaardig hoe men daar bij de ACOD zo zeker van was. Wisten ze meer door hun contacten binnen de sp.a? Een demobiliserend effect had die eigenaardige stelling in elk geval. Mensen gaan niet in staking om te horen dat alles in de coulissen al is bekonkelfoesd! Veel mensen op de werkvloer begrijpen de opsplitsing tussen privé- en openbare ziekenhuizen niet goed meer; uiteindelijk komen de middelen hoofdzakelijk uit één pot. Als dan blijkt dat de regering na 1 week acties 100 miljoen euro extra op tafel legt dan sta je als ACOD en CCOD wel lelijk in je blootje! Het is tot nu toe oorverdovend stil op dat front.



## EEN GEDEELTELIJKE OVERWINNING

Vandenbossche en Demotte konden natuurlijk de druk van de sector niet zomaar naast zich neerleggen. Gesprekken met de vakbonden leidden dan ook tamelijk snel naar een akkoord, waarin aan een aantal verzuchtingen van het personeel tegemoet werd gekomen. De beschikbare enveloppe werd opgetrokken van 375 naar 471 miljoen euro. Voordien beloofde de regering al 10.000 extra jobs, zonder iets te doen aan de aantrekkelijkheid van die jobs. De mensen in de sector zijn er zich heel hard van bewust dat hun situatie veel minder rooskleurig is dan in andere sectoren. Volgens het Hoger Instituut voor de Arbeid (HIVA, K.U.Leuven) bedraagt de loonachterstand niet minder dan 10,5 %. De regering moest dan ook wel een antwoord formuleren op dit probleem. Hoe gaat men anders de leegloop van de hogescholen voor verpleegkundigen tegengaan?

Een volledige dertiende maand, zoals geëist door de stakers, komt er

echter niet. De realisatie van die eis had het onderwijspersoneel, dat ook al een tijdje een dertiende maand eist, immers wel eens kunnen inspireren. Wel wordt de premie, die 300 euro netto bedroeg in het eerste akkoord, opgetrokken tot 400 euro, afhankelijk van de omvang van het loon, en aan de index gekoppeld. Daarnaast verwerven de arbeiders in de sector na vijf jaar het bediendenstatuut, en wordt de vakbondsvertegenwoordiging gegarandeerd in alle instellingen vanaf 20 personeelsleden. Een goede zaak is het tenslotte, dat de poging van de regering om het brugpensioen te ontmoedigen in de sector, is teruggefloten.

Op bedrijfsvlak zullen de syndicale organisaties nauwlettend moeten toekijken op de invulling van de ADV-dagen mét bijkomende aanwervingen voor bijvoorbeeld arbeiderspersoneel. Zoniet is het niet onwaarschijnlijk dat de toegenomen werkdruk gecompenseerd zou worden door externe firma's (b.v. schoonmaakbedrijven). 'Uitbestedingen' in werkgeverstaal,

privatiseringen in de praktijk. Nu al krijgen zulke firma's meer en meer voet aan huis. Meer nog, ze functioneren al in veel instellingen naast het eigen onderhoudspersoneel. En dit met de logische nadelige gevolgen voor een optimale syndicale werking.

De reden van deze gedeeltelijke overwinning is uiteraard de vastberadenheid en eensgezindheid van de stakers. Tienduizenden mensen deden mee met de acties, die bijna unaniem werden gesteund door het personeel. De staking kende uitbreiding naar steeds nieuwe verpleegkundige instellingen, en kon ook op nogal wat sympathie van de publieke opinie rekenen. Om verdere radicalisering tegen te gaan en de dynamiek op tijd stil te leggen, gaf de regering dan maar toe. Toch kunnen de stakers trots zijn op wat ze door hun acties hebben afgedwongen. Strijd loont! Nu moet die strijd verdergaan, voor de toepassing van het akkoord en voor de onderhandelingen op Vlaams niveau. ■

# Het kapitalisme verzorgt je niet!

De uitbouw van de non profit sector beantwoordt niet alleen aan echte maatschappelijke behoeften, maar is ook in staat massaal jobs te creëren. Als er jobs worden gecreëerd, dan is het in de zorgsector. Tussen 1973 en 2002 daalde het totale aantal jobs in België, berekend in voltijds equivalenten, met 1 %. Het aantal reële jobs steeg niettemin met 14 % doordat steeds meer mensen (vooral vrouwen) deeltijds gingen werken (met loonsverlies). Die 14 % stijging verhuult echter een groot verschil tussen de privé-sector en de quaire of non profit sector. In die laatste steeg het aantal jobs immers met 84 %, terwijl het in de privé daalde met 6 %. Nochtans zouden nog veel meer jobs kunnen gecreëerd worden, want de onbevredigde behoeften blijven groot. Het kapitalisme botst hier echter op een enorme contradictie: in de zorgsector kunnen, net als in het onderwijs of openbaar vervoer, weinig productiviteitswinsten worden gemaakt,

en dat in tegenstelling tot bijvoorbeeld de automobiellindustrie of de sector van de duurzame consumptiegoederen. In die laatste kunnen bedrijven door allerlei innovaties surpluswinsten halen tegenover hun concurrenten.

Voor het verzorgen van een zieke echter is vandaag nog altijd evenveel tijd en energie nodig als honderd jaar geleden. Die arbeid kun je nauwelijks productiever maken door het gebruik van machines! Het kapitalisme botst dus op obstakels: de markt voor traditionele goederen, zoals de automobiellmarkt, waar grote productiviteitswinsten te realiseren vallen, raakt verzadigd, terwijl de nieuwe behoeften moeilijk 'geindustrialiseerd' kunnen worden. Er ontstaat daardoor een groeiende kloof tussen de maatschappelijke behoeften (zorg, onderwijs, openbaar vervoer...) en wat het kapitalisme wil produceren. Die contradictie zie je elke dag opduiken in het discours

van de neoliberalen: wie een nieuwe wasmachine koopt, draagt bij aan het economisch herstel. Wie zich daarentegen laat verzorgen in een ziekenhuis, draagt bij aan de ontsporing van de uitgaven in de ziekteverzekering. Voor de kapitalisten is de ene behoefte beter dan de andere... Opdoeken die handel! ■



**Is er nog plaats voor echte mannen in deze maatschappij? Dat is de vraag die door de hoofden spookt van een aantal zogeheten 'masculinisten'. Het antwoord dat ze uit hun hoed toveren is eenvoudig: de feministen zijn te ver gegaan. Stop die degeneratie! Eventjes zien wat voor verrassends deze heren, die zich in hun mannelijkheid geraakt voelen, als slachtoffers van de hysterische aanvallen van beha-verbrandsters nog allemaal in petto hebben.** DOOR CÉLINE CAUDRON

## Te gek om los te lopen!

Sinds eind jaren '80 verspreiden zich langzaam een aantal eigenaardige mannengroepen over de westerse wereld. Zonder enige moeite krijgen ze hun hersenspinsels verspreid via het internet en de pers. Deze visionairen hebben het goed begrepen: de gelijkheid tussen mannen en vrouwen is al geruime tijd een feit. De vrouwen zijn er zelfs in geslaagd de mannen te verdringen in bepaalde domeinen die aan hen gereserveerd waren, zoals het vaderlijke gezag. Jawel, dit is het tijdperk van het post-feminisme. Moet Rood - zoals altijd de kant kiezend van de onderdrukten - er niet aan beginnen denken de titel van deze rubriek te veranderen?

Zeker, er zijn mannengroepen die zichzelf als pro-feministisch en anti-seksistisch beschouwen en machisme en gewelddadig gedrag proberen te bannen. De analyses van de meerderheid van masculinisten staan echter diametraal tegenover die van feministen. Ze ontkennen simpelweg het bestaan van het patriarchaat en van de genderverhoudingen. Conservatieve masculinisten tonen zich openlijk als verdedigers van het gezin en van de traditionele rolmodellen. Ze sloven zich uit om de lof te zingen van het goeie gezinshoofd, strikt en autoritair, en van de zachte echtgenote, dienstbaar en onderworpen. Volgens hen moeten de door de 'vaginocraten' verworven rechten dringend worden teruggeschroefd als we de totale vernietiging van de maatschappij willen vermijden. Onder deze verlichte geesten vinden we natuurlijk christelijke fundamentalisten in Canada en de VS, naast de viriele en fel-behaarde 'nee, wij zijn geen flikkers' van de wapenlobby... Het masculinistisch discours heeft vele gezichten. Toch zijn er een aantal gemeenschappelijke thema's, zoals die van de rehabilitatie van het imago en de rol van de vaderfiguur. Met hun discours over de slachtofferpositie van de vader hebben de masculinisten een fel gemediatiseerd voorwendsel gevonden om langzaam de feministische verworvenheden rond abortus, echtelijk geweld of echtscheiding in vraag te stellen. Aan de hand van de schijnbaar legitieme eis van gedeeld hoederecht over de kinderen na een echtscheiding profiteren de antifeministen er bijvoorbeeld van om het bestaan van echtelijk geweld verder onder de mat te vegen. Aangezien mannen en vrouwen vandaag gelijk zijn (dat leren ze ons tenminste elke dag) zijn preventie- en repressiemaatregelen tegen het geweld tegenover vrouwen uit den boze: een seksistische discriminatie ten voordele van vrouwen, voorwaar! Overigens, vrouwen verwarren vaak het echte geweld met de 'natuurlijke' kracht van mannen. In die logica verliest de exclusieve toekenning van het hoederecht over de

kinderen aan de vrouw omwille van het vaderlijk geweld zijn betekenis. De enige oplossing is dan ook het gedeelde hoederecht. We leven werkelijk in de beste der werelden! Reactionaire masculinisten hebben ook de echte inzet begrepen van het 'feministisch complot' dat erin bestaat de dominantie van de vrouwen op te leggen aan de mannen. Inderdaad, de 'femi-nazi's' stelden zich niet tevreden met het afnemen van het voordelig statuut van de vader binnen het gezin, om die positie zelf in te kunnen nemen. Ze hervielen in dezelfde fout op het vlak van het openbaar leven. Door het gezin te laten desintegreren en alle patriarchale waarden met de voeten te treden, zijn de 'feminocentrismen' mee verantwoordelijk voor de toename van het aantal zelfmoorden bij mannen, voor de consumptiemaatschappij, de overbevolking in de gevangenissen, voor verkeersongelukken en natuurlijk voor homoseksualiteit! Om zichzelf een beetje geloofwaardigheid te verlenen - maar of dat nog nodig was? - pogen de masculinisten pseudo-wetenschappelijke theorieën uit te werken en te verspreiden, die moeten aantonen dat het aantal mannen dat geslagen wordt even hoog is als het aantal geslagen vrouwen, of dat de zwakke aanwezigheid van mannen in de school- en gezinssfeer een psychologisch vacuüm creëert bij jongetjes, wat mee aan de basis zou liggen van hun latere gebrekkige prestaties, enzovoort. Verder verspreid door intellectuelen en door de media, bereiken deze verfijnde analyses als bij mirakel zelfs de hogere regionen van het parlement. De masculinisten kennen aardig hun weg in de coulissen van het lobbywerk.

Als uitsmijter één van de meest diepzinnig staaltjes van het antifeminisme. Door de regeringen te manipuleren hebben die verschrikkelijke demonen met borsten maatregelen kunnen doordrukken die de toegang van meisjes tot 'mannelijke' studierichtingen en tot hogere studies mogelijk maken. Daardoor werden jongens verwaarloosd in het onderwijsbeleid. Die verwaarlozing, doelbewust geprogrammeerd door die verachte hystericen, veroorzaakte en versterkte de schoolmoeheid van het sterke geslacht. Dat verklaart waarom meisjes vandaag betere resultaten halen, mooie diploma's binnenrijven en stevige concurrenten worden op de arbeidsmarkt. De vervrouwelijking van het onderwijssysteem is dus wel degelijk verantwoordelijk voor de werkloosheid. *Quod erat demonstrandum.* ■



# Hoe ARMOEDE bestrijden?

## debat

Op het **Wereld Sociaal Forum** van eind januari - begin februari dit jaar werd een globale campagne gelanceerd voor de bestrijding van de armoede, onder de naam "**Global Call to Action Against Poverty**". De bedoeling is druk te zetten achter de realisatie van de zogeheten Millennium ontwikkelingsdoelstellingen van de Verenigde Naties om de armoede te halveren tegen 2015. Maar hoe moeten we die uitdaging aanpakken? Hieronder publiceren we de tekst van de oproep, met daarnaast een artikel van **Phil Hearse** van het Britse blad *Socialist Resistance*, waarin hij ingaat op het armoedeprobleem.

**Oproep:** Aan de start van de 21ste eeuw leven méér dan een miljard mensen in absolute armoede. Veertig miljoen mensen werden reeds besmet met het aidsvirus. 104 miljoen kinderen kunnen niet naar de lagere school gaan. 860 miljoen volwassenen (hoofdzakelijk vrouwen) kunnen lezen noch schrijven. Honger is een dagelijkse realiteit voor velen. In een aantal delen van de wereld is het nog steeds routine dat moeders overlijden op het kraambed en kinderen sterven tijdens hun eerste levensjaren - overlijdens die via elementaire medische voorzieningen vermeden zouden kunnen worden. Anderhalf miljard mensen hebben geen toegang tot proper water. Deze armoede is een aanfluiting van de mensenrechten op massaschaal en houdt verband met de onrechtvaardige handel, die mensen arm houdt. De Universele Verklaring van de rechten van de Mens beschermt het recht van alle mensen op een waardige levensstandaard en welvaart, inclusief voeding, kleding, huisvesting, en medische zorgen: die rechten worden vandaag ondermijnd door onrechtvaardige handelspraktijken.

Inspanningen om die armoede te bekampen en een duurzame ontwikkeling te bieden, zoals vermeld in de Millennium Ontwikkelingsdoelstellingen, blijven in ruime mate ontoereikend. Regeringen slagen er te weinig in om de noden van hun bevolking in te schatten, de hulp van rijke landen blijft zowel op kwalitatief als kwantitatief vlak ontoereikend en beloftes over de opheffing van

schulden blijven onuitgevoerd. Rijke landen raken niet verder dan woorden als het gaat over de afbouw van onrechtvaardige handelspraktijken.

Voor het eerst in de geschiedenis beschikken we over de middelen om de situatie om te keren. 2005 is het jaar waarin we erin moeten slagen om regeringen te dwingen actie te ondernemen. Om deze kans te grijpen, hebben een hele reeks NGO's, internationale netwerken, vakbonden, religieuze groepen en ander civiele actoren een Globale oproep voor Actie tegen Armoede gelanceerd in Johannesburg.

De laatste jaren werden gekenmerkt door wereldwijde fragmentering en verdeeldheid. In de hel wereld voelen mensen zich minder veilig en minder geborgen. Wij geloven dat de wereld terug één kan worden in solidariteit tegen armoede. We zijn overeengekomen om samen actie te ondernemen op een aantal sleutelmomenten in 2005. We willen onze acties met elkaar linken door allemaal een witte band te dragen rond de arm.

Er bestaat een grote diversiteit in onze groep, maar we zijn er zeker van dat we efficiënter zijn als we samenwerken. We streven geen absolute eensgezindheid na over een gedetailleerd politiek wereldprogramma, maar we willen druk uitoefenen opdat onze regeringen de armoede uit de wereld bannen en werk maken van de Millennium ontwikkelingsdoelstellingen.

Wij willen:

- Eerlijke handel

**Wij willen druk uitoefenen opdat onze regeringen de armoede uit de wereld bannen en werk maken van de Millennium ontwikkelingsdoelstellingen.**

- Opheffing van de schuldenlast
- Een sterke verhoging van de kwantiteit en kwaliteit van de hulp
- Nationale inspanningen om armoede te elimineren en de Millennium ontwikkelingsdoelstellingen te bereiken, op een duurzame, democratische, transparante en controleerbare wijze.

De "**Global Call to Action Against Poverty**" is een alliantie van het Zuiden en het Noorden, het is geen ledenorganisatie. Elke non-profitorganisatie die de doelstellingen kan onderschrijven, wordt uitgenodigd om de campagne te ondersteunen. De belangrijkste wijze van coördinatie zijn nationale platforms en regionale netwerken. Nationale activiteiten zullen uit de basis groeien en zullen rekening houden met nationale prioriteiten en behoeften en zullen voortbouwen op reeds bestaande initiatieven. Massamobilisaties en sensibilisering zullen doorslaggevend zijn voor onze campagne.

**Phil Hearse:** De wereldwijde armoede kan slechts bestaan door de fundamentele structuur van de economie, de sociale en de economische macht. De massale financiële giften aan de minder economisch ontwikkelde landen, botsen uiteindelijk allemaal op een muur van uitbuiting, corruptie en schuldenlast.



## Phil Hearse: Het armoedeprobleem is volledig een probleem van sociale verhoudingen.

Nu reeds vragen mensen zich af of hun giften van na de tsunami wel op de juiste plaats terecht zullen komen - zullen ze niet in de zakken van lokale elites verdwijnen of aangewend worden om de enorme schuldenberg af te lossen en dus terugvloeien naar Westerse banken?

Een wereld zonder armoede vereist radicale veranderingen in wat er geproduceerd wordt, wie de controle heeft over de productie, waar het geproduceerd en waar het geconsumeerd wordt...

In 1901 had Robert Tresselt het al over *'The Great Money Trick'*. Met een beetje brood, wat messen en vorken en een handjevol muntstukken toonde hij op grappige wijze aan hoe de kapitalisten uiteindelijk al het brood, al het geld en al de messen en vorken wisten binnen te rijden. Vandaag werkt die geldtruuk een beetje schematisch voorgesteld als volgt.

Stel, iemand koopt voor 100 euro een paar goede sportschoenen bij een grote winkelketen in het lokale shoppingcenter. Dan gaat 17,50 euro daarvan in de vorm van taksen naar de overheid, die daarvan op haar beurt 8 euro betaalt aan schuldafbetaling aan de grote banken in binnen- of buitenland. De arbeider die de schoen produceerde in Indonesië ontvangt er pakweg 50 cent voor (een zeer ruime schatting). De winkel kocht de schoen aan voor 60 euro en

maakt er dus na aftrek van de taksen een winst op van 22,50 euro.

Van die winst gaat er 12 euro naar de firma die het shoppingcenter verhuurt, naar verzekeringen en andere bijkomende kosten. De winkelfuffrouw ontvangt 50 cent voor het paar verkochte schoenen (opnieuw een ruime schatting). Tot hier maakt de winkel dus 10 euro winst en gaat er 20 euro naar financieel kapitaal.

Van de 60 euro die de schoenenfabrikant voor het paar schoenen kreeg van de winkelketen, ging er dus al 50 cent naar de Indonesische arbeider. Het transport kost 7 euro en 3 euro gaat naar bedrijfs- en reclamekosten. De totale winst voor de sportwarenmultinational bedraagt dus 39,50 euro.

Van de 100 euro die de klant betaalt gaat er dus 59,50 euro naar de multinational en het financieel kapitaal. De winkelketen maakt 10 euro winst. En de twee arbeiders die in het proces betrokken zijn mogen 1 euro onder elkaar verdelen (al is er ook de transportarbeider die nog enkele centjes krijgt).

Ziehier de moderne geldtruuk van de wereldwijde 'goedkope-arbeidseconomie'. Aan weerszijden van de keten is er goedkope arbeid. En als het duidelijk is dat de winkelfuffrouw uitgebuit wordt, dan is het overduidelijk dat de Indonesische arbeider super uitgebuit wordt (er kruipt uiteraard een stuk meer tijd in om een schoen maken dan om hem te verkopen). De Indonesische arbeider is dus een stuk armer en heeft nog een stuk slechtere levensomstandigheden dan de winkelfuffrouw (die het misschien ook niet makkelijk heeft om er financieel te geraken). Die wereldwijde 'goedkope-arbeidseconomie' heeft ook dramatische gevolgen voor wat er geproduceerd wordt, gezien er stukke hogere winsten gerealiseerd kunnen worden met de luxegoederen en hoogwaardige producten (zoals ook toerisme bijvoorbeeld) voor de rijke landen, dan met basisgoederen bestemd voor armere landen.

De prokapitalistische ideologie schrijft voor dat wij over 'goedkope' producten kunnen beschikken, doordat de lonen in de derde wereld laag zijn. Dat is niet juist. Arbeiders in het Zuiden zouden veel beter betaald kunnen worden, zonder dat wij ook maar één frank meer zouden moeten betalen, indien we de superwinsten van de monopolie-multinationals en al het geld dat naar het financieel kapitaal gaat, zouden schrappen. Het armoedeprobleem is volledig een probleem van sociale verhoudingen.

Wat zou er dan moeten gebeuren tegen wereldwijde armoede? Een eerste stap zou de kwijtschelding zijn van de derde wereldschuld aan rijke landen en aan banken, en de vervanging ervan door herstelbetalingen - een systematische transfer van technologie en kapitaal naar armere landen die hen in staat moeten stellen om basale sociale diensten, infrastructuur en industrieën op te bouwen. Dit vereist natuurlijk dat de lokale elites ontmanteld zouden worden zodat ze niet langer aan de haal zouden kunnen gaan met de hulp.

Ten tweede zou de watercrisis van de derde wereld opgelost moeten worden. Het is onmogelijk om aan armoede te ontkomen zonder vrije toegang tot proper water voor zowel de stedelijke als de plattelandsbevolking. Er werd berekend dat de Afrikaanse waterarmoede opgelost zou kunnen worden door de plaatsing van waterputten in de naar schatting 40.000 Afrikaanse dorpen voor nauwelijks 240 miljoen dollar, oftewel de prijs van twee Amerikaanse bommenwerpers. Het ontbreekt enkel aan politieke wil om het te doen. Voorts zou er een afschaffing moeten komen van de intellectuele eigendomsrechten die maken dat geneesmiddelen niet in de eerste plaats dienen om mensen te genezen maar om winsten te genereren voor de ultra-rijke geneesmiddelen-multinationals.

Maar al deze voorstellen botsen met de winst en de macht van de rijkste inwoners van deze planeet. ■

(Uit *Socialist Resistance*, Februari 2005)



**Sinds midden jaren '70 is de immigratie in Europa officieel beperkt tot familieherenigingen, uitzonderlijke werkvergunningen en asielaanvragen, die steeds restrictiever worden behandeld. Nochtans steeg het aantal regularisaties in het Europa van de 25 sindsdien tot 26. Het regent daarnaast uitzonderingen voor de toelating van arbeid(st)ers van buiten de EU.**

DOOR ERIC  
MATRIGE

# Regulariseren om te werken

Legale immigratie is dus verboden in de landen van de EU sinds '74-'75. Alleen uitzonderlijke omstandigheden gebaseerd op de goede wil van de staat maken immigratie voor economische redenen mogelijk. Maar dat gebeurt dan in de allergrootste discretie; de officiële regeringspolitiek luidt immers dat 'de boot vol is'. Nochtans toont de praktijk van de regeringen van de 25 het tegendeel aan. De oproep tot immigratie is een *leitmotiv* geworden van het beleid. De redenen die worden ingeroepen, variëren: de nood aan gespecialiseerde arbeidskrachten, de veroudering van de lokale bevolking, noden van tijdelijke aard (b.v. de Spelen in Athene)... De concurrentie tussen de welbewust geselecteerde en extralegale immigratie verscherpt daardoor. De lidstaten van de EU organiseerden 26 regularisatiegolven sinds het begin van de jaren '80, om de arbeidsverhoudingen te normaliseren, of omwille van humanitaire redenen. Sommige landen, zoals Griekenland, stellen dat ze niet zouden kunnen functioneren zonder immigratie. In dit land bevinden zich volgens de regering 10,5 % van de arbeid(st)ers in de illegaliteit. Zonder

hun aanwezigheid zou de economie en de sociale zekerheid ineensinken. Noch de rechtse Griekse regering noch haar 'socialistische' voorganger houden zich bezig met de leef- en werkomstandigheden van die illegale arbeiders.

## SPANJE REGULARISEERT

Op 7 februari dit jaar lanceerde de Spaanse staat een grote regularisatiecampagne. Volgens de eerste minister Zapatero ging het erom "de illegale tewerkstelling te stoppen, de ondergrondse economie in het daglicht te brengen en een eind te stellen aan de sociale kosten die de clandestiene arbeid met zich meebrengt". De woordvoerder van de regering voorziet een regularisatie van zo'n 800.000 clandestienen gedurende de drie maanden durende regularisatietermijn. De Duitse, Franse en Italiaanse regeringen protesteerden hevig tegen die eenzijdige daad van de Spaanse regering. In de Spaanse staat zelf kwam er steun van de belangrijkste patronale federaties en de grootste bonden. De CGT, het boerensyndicaat Soc en de organisaties voor de verdediging van mensen zonder papieren zijn tegen.

Wat houden de voorstellen nu eigenlijk in? De regularisatie gebeurt op individuele basis (behalve voor kinderen ten laste). Het is noodzakelijk ingeschreven te zijn in de gemeente van domiciliëring tenminste 6 maanden voor de opening van de regularisatieprocedure. In Spanje impliceert de inschrijving in een gemeente tot op vandaag niet noodzakelijk de opname in een centraal register, maar ze maakt het wel mogelijk je kinderen naar school te sturen.

Het bezit van een blanco strafregister in Spanje en in het land van oorsprong is een andere voorwaarde. Daar zit een adder onder het gras: lidmaatschap van politieke, sociale of syndicale organisaties is in sommige Latijns-Amerikaanse landen onwettig. In Noord-Afrika kan het illegaal oversteken van de grenzen (zoals de straat van Gibraltar) al tot een veroordeling leiden.

De derde voorwaarde die de regering Zapatero stelt, toont goed welke weg Europa inslaat. Kandidaten moeten op het moment van de regularisatieaanvraag in het bezit zijn van een arbeidscontract van minstens zes maanden. Dat contract moet daarna

nog minstens een jaar lang geldig blijven. Uitzonderingen zijn er voor de landbouwsector. De 'socialistische' regering verbindt die met maatregelen tegen zwartwerk. Toppunt is dat de boetes die de patroon te beurt vallen slechts een dertigtal procent bedragen van het loonaandeel dat de zwartwerker niet uitbetaald kreeg. Welk voordeel heeft een werkgever dan nog om een clandestiene arbeider aan te geven? Daarenboven liegt de regering Zapatero: ze belooft de regularisatie van 800.000 clandestienen hoewel de cijfers van het ministerie van binnenlandse zaken en van arbeid spreken over anderhalf miljoen clandestienen in Spanje. Daarenboven functioneert de regularisatiecampagne niet: op een totaal van 100.000 Marokkanen die geacht worden een regularisatie-aanvraag in te dienen hebben slechts 10.000 dit gedaan op basis van de bovenvermelde criteria. Daarenboven moeten Latijns-Amerikanen, de belangrijkste groep immigranten in Spanje, werkelijk hemel en aarde bewegen om een blanco strafregister te verkrijgen uit hun land van oorsprong. Volgens de antiracistische organisaties in Spanje zal het cijfer dat de regering naar voor schoof nooit bereikt worden. Zij die uit de boot vallen, zullen achteraf des te meer gestigmatiseerd worden.

#### EUROPA

Wat doet de uitgebreide EU tussen de versterking van de externe grenzen en de verharding van de asielpolitiek door? De Europese Commissie lanceerde een groenboek over 'een communautaire aanpak van het beheer van de economische migratiestromen'. Maar

wat zegt dit boek, dat in februari door de 25 ministers van justitie en binnenlandse zaken werd bediscussieerd? De bedoeling ervan is "een publiek debat te lanceren" over immigratie. De doelstelling is "het beleid tegenover alle economische migranten in de EU" te harmoniseren. Naast dit soort samenraapsels van verklaring en nota's, heeft de EU weldegelijk een migratiebeleid, misschien nog niet helemaal eengemaakt op het niveau van de Unie als zodanig, maar wel met een gelijkaardige resonantie in elk van de lidstaten. Het gaat er daarbij om, de grenzen van de EU open te gooien voor economische immigratie. Het debat speelt zich af op twee niveaus: hoe de pil van een nieuwe migratie doen slikken, na dertig jaar lang gezegd te hebben dat dit onmogelijk en ontoelaatbaar was en terwijl de werkloosheid heel erg hoog blijft? Uiteraard willen ze daarmee enkel de concurrentie onder de arbeiders verscherpen. Daarenboven installeerden zich in 2004 al anderhalf miljoen niet-EU burgers in de Unie om er te werken. Het ander debat dat

zich afspeelt, gaat over de vraag naar de termijn van de immigratie, en naar het voordeel dat de patroons eruit kunnen halen. Het achterliggend idee is simpel: men wil een soort immigratie voor contracten van bepaalde duur. De arbeider van buiten de EU komt voor een job met een bepaalde tijdsduur (enkele jaren), maar keert aan het einde van zijn contract terug naar zijn land van oorsprong. En dan geldt voor de persoon in kwestie opnieuw de sociale wetgeving van het moederland. ■



## En België?

België kende twee regularisatiegolven sinds de sluiting van de grenzen. De eerste keer was in '74-'75, toen na een hongerstaking ongeveer 9000 mensen geregulariseerd werden die al in België verbleven en voor het overgrote deel een baan hadden. Het gevolg van die hongerstaking was dat de arbeidsvergunning categorie C (hernieuwbaar om de tien jaar zonder aanvraag van de werkgever) de regel werd voor migranten en hun gezinnen. Daardoor werden niet-Belgen of niet-EU burgers van de last bevrijd een patroon te vinden voordat ze een arbeids- of verblijfsvergunning kunnen aanvragen.

De tweede regularisatie werd gelanceerd met een wet van september 1999. Die kwam maar traag op gang en zat vol valstrikken. Ze was het gevolg van de druk die mensen zonder papieren en de organisaties die hen ondersteunen, hadden uitgeoefend. Iets minder dan 45.000 mensen werden geregulariseerd, veel minder dan het (toenemend) aantal clandestiene migranten. De hongerstaking van de Afghaanse asielzoekers in juli-augustus 2003 in de St.-Croix Kerk in Brussel zette de regularisatiekwestie opnieuw op de agenda. Konden die asielzoekers wel teruggestuurd worden naar hun land van oorsprong, waar de situatie nog bijzonder chaotisch was, en terwijl hun dossiers al sinds jaren aansleepten? De minister van binnenlandse zaken Dewael (VLD) moest waken tegenover de vastbeslotenheid van de stakers en het steuncomité. De regularisatie van die mensen was gebaseerd op artikel 9.3 van de vreemdelingenwet van 1980, die toelaat een verblijfsvergunning te verlenen voor uitzonderlijke redenen. Voorwaarden kunnen zijn: een extreem lange procedure,

of de opgelopen risico's. Maar Dewael liet niet na naar aanleiding van de hongerstaking van de Iraniërs aan de ULB de akkoorden met de Afghaanse asielzoekers in vraag te stellen.

Op 20 december ontvingen de adviseurs van minister Dewael de vertegenwoordigers van het FAM (Forum Asiel Immigratie) om hen de nieuwe opties van de minister uiteen te zetten. Die komen simpelweg neer op een invraagstelling van de overeenkomsten uit het verleden. In eerste instantie wordt een onderscheid gemaakt tussen mensen die hun asielaanvraag vóór 2001 indienden en de anderen. Maar zelfs voor die eerste categorie gelden bijkomende criteria, b.v. of de aanvrager manifest samenlevingsproblemen veroorzaakt (b.v. klachten van de bureaus, van het OCMW...). De lijst is lang maar niet exhaustief. In de nota wordt ook gepreciseerd dat de asielzoeker moet uitleggen waarom hij geen verblijfsvergunning kan aanvragen in zijn land van origine. De aanvraag om artikel 9.3 toe te passen gaat gepaard met het verzaken aan de eigenlijke asielprocedure. Ter herinnering, de toepassing van artikel 9.3 valt onder de bevoegdheid van de Dienst Vreemdelingenzaken en in laatste instantie van de minister. Wat betreft de asielaanvragen van na 2001, in dat geval zijn de voorwaarden niet langer dezelfde. De valkuilen worden steeds talrijker. De minister eist o.a. het formele bewijs van de wil tot integratie (sic). De duur van de procedure is een element in de beslissing, maar is op zich niet voldoende. Daarenboven geldt de regularisatie na een lange procedure voor dossiers die na één januari 2001 werden ingediend slechts tijdelijk. Die toegift geldt namelijk slechts voor één jaar. Op het einde daarvan moet de asielzoeker kunnen bewijzen dat hij een job heeft gevonden. ■

# RTBF-journalist *Jean-Claude Defossé* dynamiteert **EXTREEM-RECHTS**

Hij kijkt ons aan en vraagt: "Zeg me nu eens: heeft de VRT dit echt al allemaal getoond?" We moeten alle drie - ondergetekende en twee vrienden - neen schudden. We zitten dan al twee uur met RTBF-man Jean-Claude Defossé te praten over twee recente enquêtes van hem die puur dynamiet zijn: "*L'arrière-cuisine du Front National*" (2005) en "*La face cachée du Vlaams Blok*" (2004). Een paar weken na de uitzending van "De achterkeuken van het FN" splitste de extreem-rechtse Franstalige partij overigens. Vriend en vijand stellen dat Defossé met zijn onthullende enquête daar toe bijdroeg (\*). FN-voorzitter Férét kan Defossé zijn bloed drinken en hij daagde hem én de RTBF voor de rechter. Zelf zag ik de 'casseroles' van het FN net voor, tijdens en na het volgen van deel 2 van 'Matroesjka's'. 'Matroesjka's' dat zoveel Noord-Belgen aan de buis kluisterde, kon me echter niet afhouden van (het ondertussen door de videorecorder opgenomen) 'L'arrière-cuisine...'. Wat Defossé daarin toont is zoveel 'pakkender' dan eender welke fictie. Het zootje ongeregeld van het FN lijkt voor niets terug te deinzen: de overloperij heen en weer, het elkaar afdreigen, het gesjoemel, de banden met het nazisme en rexistenleider Degrelle... Als ze me ooit aan de hellepoort vragen welke documentaire ik mee binnen wil, zal het deze zijn!

Toch is "De achterkeuken van het FN" niet eens Defossé's strafste werkstuk. Zijn absolute 'tour de force' titelt: "Het verborgen gezicht van het Vlaams Blok". Die enquête werd in 2004 twee maal (2 x !) vlak voor de verkiezingen uitgezonden. Wij allen - Franstalige, Nederlands- en anderstalige inwoners van dit minilandje - mogen de RTBF daarvoor op ons blote knieën danken. Onze Franstalige openbare omroep hielp zo

verhinderen dat het Blok in Brussel met sterfiguur Johan De Mol kon doorstoten tot een meerderheid aan Neder landstalige kant. Was dat wel gebeurd dan had het Blok de Brusselse instellingen geblokkeerd om zo het Belgisch federaal model te doen springen.

Hoe kon Defossé dat (helpen) voorkomen? Doordat hij met zijn zeer toegankelijk vormgegeven enquête heel wat Franstalig rechtse kiezers duidelijk maakte wat voor een extreem-rechtse én Vlaams-separatistische club het Blok wel is. In zijn documentaire gaat Defossé rechtstreeks in discussie met Franstaligen die in Brussel tweetalige propaganda van het Blok aan het bussen zijn. Hij vraagt hen of ze weten wat het Blok met Brussel van plan is. Neen dus. Wel, na het bekijken van zijn werkstuk van iets meer dan een uur snapt elke kijker dat het Blok Brussel bij een afgescheurd Vlaanderen wil inlijven. Na de enquête weet ook iedereen dat heel de Vlaams Blok-top tot over zijn oren in de sfeer van de collaboratie en de adoratie van het nazisme steekt. Een

Blok-top die - zo blijkt uit een schat aan archiefbeelden die Defossé wist op te diepen - het geweld echt niet schuwt.

## "IN VLAANDEREN: EÉN VOLK, EÉN STAAT, EÉN BIER - MOORTGAT'S BIER"

Jammer dat "Het verborgen gezicht van het Vlaams Blok" verborgen blijft voor het merendeel van de Nederlandstalige Belgen (en noem ons - Vlamingen, Antwerpenaren, Brabanders én Limburgers - niet langer allemaal Vlamingen; we zijn niet allemaal nazaten van 1302). Probleem is dat de VRT "*La face cachée*" niet wil tonen. Volgens Defossé is het Siegfried Bracke die het veto zou gesteld hebben met als



argument: "dat hebben wij al allemaal getoond." "Wanneer dan?" vroeg Defossé ons. "Hebben jullie dat allemaal al in beeld gezien, al die oostfronters-herdenkingen waarop Dewinter & co aanwezig zijn, de foto van de zoon van Blok-stichter Karel Dillen met Léon Degrelle, de beelden van het geweld van de VMO, van Dewinter ook... ?" Neen, dat hebben wij niet gezien op de VRT. U misschien wel?

Een programma dat we ook niet te zien krijgen aan Nederlandstalige kant is "Vlaamse choc" van Peter Boeckx. Maar daar hoeven we niet rouwig om te zijn. De RTBF zond deze *human interest* reportage eind januari wel uit en gaf daarna een stevig debat. Gelukkig maar, want zoals Defossé stelt: deze reportage toonde niets dan de mooie ogen van Dewinter. Aan het eind van het debat verklapte Boeckx wel iets interessants: op een bijeenkomst van het Blok met een aantal V.I.P.'s (uit het zakenleven) mocht hij niet mee binnen om te filmen. Jammer genoeg ging RTBF-debat-moderator André François daar niet op in. Nochtans is dat wat we nu wel te zien moeten krijgen: hoe het Vlaams 'patronaat' het Blok steunt. "Miljoenen staan achter hem": herinnert u zich die affiche nog waarop Hitler in zijn omhoog gestoken hand het geld van Duitslands grootpatronaat ontvangt? In eigen land was er destijds die affiche van bierbrouwerij Moortgat die ik in de zomer van 2004 voor de documentaire 'Breendonk, naziterreur in België' kon filmen: "In Vlaanderen: Eén Volk, Eén Staat, Eén Bier - Moortgat's Bier - Breendonk" ... Wie toont ons eens de link NU tussen de economische elite en het Blok? Waarom stelt een krant als De Standaard het Blok nu voor als een normale partij? Waarom maakt ze er reclame voor? Waarom laat VUM-topman Thomas Leysen dat toe (zijn vader liep nog in het uniform van de *Hitler-jugend* maar nam daar later wel afstand van)? Wie legt uit dat het Blok niet alleen een gevaar betekent wegens zijn separatisme en vreemdelingenhaat maar ook wegens zijn Bush- en Berlusconi-achtig economisch programma (vakbonden kortwieken, sociale programma's opdoeken ...) en zijn militarisering? Wilt u Vlaamse soldatenjongens in Bagdad? Met alleen maar naar het nazisme te verwijzen onthullen we maar een deeltje van het gevaar dat uitgaat van extreem-rechts. ■

#### JAN-PIETER EVERAERTS

(\*): Citaat uit 'Le Journal du Mardi' van 15/02/2005: "Bal tragique au FN" - "La goutte d'eau qui a fait déborder le cloaque, c'est l'émission de Jean-Claude Defossé, 'L'arrière-cuisine du Front National', diffusé à la RTBF, le 12 janvier."

## Nieuwe website van International Viewpoint!

Sinds kort is het tijdschrift International Viewpoint niet meer beschikbaar in papieren versie. In de plaats daarvan werd een vernieuwde website gelanceerd die heel regelmatig geüpdated wordt. Je leest er - volledig gratis uiteraard - alle analyses van de Vierde Internationale. Voor mensen die Frans lezen, blijft de lectuur van Inprecor uiteraard een must!



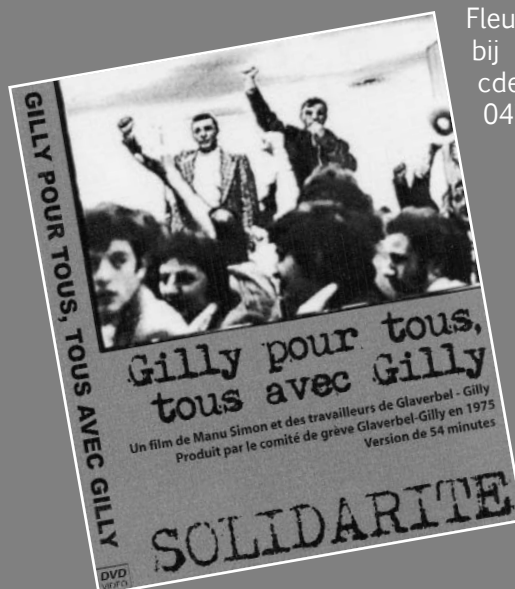
<http://www.internationalviewpoint.org>

<http://www.inprecor.org>

## Een film ten voordele van de arbeiders van Splintex

Charleroi - 1975. De arbeiders weigeren de oven in de fabriek van Glaverbel te doven. Een stakingscomité wordt opgezet, de strijd is gelanceerd. Een strijd tegen ontslagen, tegen de ontmanteling van het bedrijf, tegen de manoeuvres van een multinational die mensen wil ontslaan om nog meer winst te maken. De fabriek wordt onder arbeiderscontrole geplaatst. "De arbeiders staan op als één man en zeggen: kapitalisten, we hebben er genoeg van, ruim baan voor ons!", roept André Henry, emblematisch figuur van de staking, tijdens een massameeting. Na zeven weken plooit de multinational. Geen enkel ontslag, het loon blijft behouden. Een overwinning die nog steeds model staat voor de arbeidersstrijd vandaag.

Avanti-productions geeft nu met de steun van La Gauche en het Fonds Leon Lesoil een ingekorte versie (54 minuten) uit van de film 'Encore une' van Manu Simon en van de arbeiders van Glaverbel-Gilly. Deze DVD is momenteel enkel in het Frans beschikbaar, aan de luttel prijs van 5 euro. De opbrengst gaat naar het solidariteitswerk met de stakers van AGC-Splintex in Fleurus. Bestellen kan bij [cdenhond@yahoo.fr](mailto:cdenhond@yahoo.fr), 0476.560740.



## [Interview met Gilbert Achcar]



# “Een groot deel van de radicaal-links in het westen heeft een simplistische voorstelling van de gebeurtenissen in Irak.”

DOOR CHRIS DEN HOND

**DE VOORMALIGE EERSTE MINISTER VAN LIBANON WERD VERMOORD, EEN ZELFMOORDAANSLAG WERD DOOR ISRAËL TOEGEKEND AAN DE LIBANESE HEZBOLLAH, EN BIJNA AAN SYRIË? WAT GEBEURT ER IN DE REGIO OP DIT MOMENT?**

ACHCAR: Wat er op dit moment gebeurt in de regio kadert in een offensief van de USA en van Israël tegen wat zij beschouwen als een vijandige as tegen de belangen van de USA in de regio. Het gaat in de Amerikaanse en Israëlische hoofden om de sjiiitische as. Deze as begint bij de sjiiitische gemeenschap in Libanon en haar politieke krachten, vooral de Hezbollah en de politieke krachten die verbonden zijn aan de Syrische aanwezigheid in Libanon. Vervolgens is er het Syrische regime zelf, dat gedomineerd wordt door de Allevitische minderheid, ook van Sjiiitische oorsprong. Vervolgens loopt de as door tot bij de Iraakse

organisaties die verbonden zijn met Iran. Zij domineren vandaag het recent verkozen parlement in Irak. Die as wordt natuurlijk gedomineerd door Iran, dat sterk wordt gevisieerd door Washington en Israël. Er bestaat dus een sterke alliantie tussen de USA en Israël tegen deze sjiiitische as.

Wie ook de werkelijke daders zouden zijn van deze aanslagen, meer

bepaald de aanslag op Hariri, het is duidelijk dat dit wordt uitgebuit. Hariri was een sunnitische persoonlijkheid en de aanslag tegen hem laat toe om de religieuze kloof tussen sunnieten en sjiieten in de Arabische wereld nog aan te wakkeren. Bij de Israëlis bestaat er daarenboven de uitdrukkelijke wil om te ageren in de richting van een uiteenvallen van de staten in de regio. Dat komt overeen met een oude strategie van de meeste rechtse en expansionistische fracties in het kader van het zionistische plan om Libanon, Syrië en Irak te doen uiteenvallen in etnische of religieuze entiteiten. Zo zou Israël geconfronteerd worden met kleine staatjes, die minder bedreigend zouden zijn voor Israël.

**WAT IS DE UITKOMST VAN DE OORLOG TEGEN IRAK? DE RECENTE VERKIEZINGEN KENDEN TOCH EEN LEGITIMITEIT. MEN KAN TOCH NIET ZEGGEN DAT HET VERVALSTE VERKIEZINGEN WAREN? HEEFT LINKS GEEN PROBLEEM MET HET ZELF-BESCHIKKINGSRECHT VAN DE VOLKEREN? IS EEN DEEL VAN DE LINKERZIJDEN NIET TE STERK VERBONDEN MET EEN SUNNITISCH EX-BAATH-VERZET?**

ACHCAR: Jammer genoeg heeft een groot deel van de radicale en westerse linkse zijde een sim-



Anti-Amerikaanse manifestatie in Libanon

GILBERT ACHCAR doceert politologie en internationale politiek aan de universiteit van Parijs-VIII. Hij is de auteur van o.a. *'Le choc des barbaries'*.

plistische voorstelling van de gebeurtenissen in Irak. Simplisme, daarmee wil ik zeggen dat ze de gewapende strijd als enige efficiënte en legitieme strijd vinden tegen de bezetting. Nu, de gewapende strijd, dat is een keuze die vooral in de sunnietische regio's van Irak gemaakt wordt.



Maar zelfs in die regio's gaat de meerderheid van de bevolking daarmee niet akkoord. In die gewapende strijd moeten we een duidelijk onderscheid maken tussen gewettigde verzetsacties, zoals elk nationaal verzet tegen een bezetting, met de bezetter als doelwit, en anderzijds acties gevoerd door groepen uit het Baath-netwerk of uit ultra-integristische middens. Zelfs de leiding van de sunnietische gemeenschap, de vereniging van de Ulémas, bestempelt die als terroristisch. Die acties zijn onaanvaardbaar omdat ze de burgers als doelwit nemen.

De meerderheid van de bevolking in Irak, die vijandig staat ten aanzien van de bezetting, heeft de keuze gemaakt voor een politieke strijd. Die keuze kwam tot uiting door een massale deelname aan de verkiezingen - vooral in de sjiietische en Koerdische regio. Doel daarvan is een wettige regering op te zetten die de terugtrekking van de bezettingstroepen kan beginnen voor te bereiden.

In die context stelt zich het probleem van de Koerdische kwestie. Ik denk dat Iraaks Koerdistaan heeft kunnen profiteren van een relatieve autonomie na de oorlog en het embargo van 1991. Het is heel begrijpelijk dat de Koerdische bevolking deze verworvenheid niet wil afgeven. Zoals elk volk in de wereld heeft het Koerdische volk recht op zelfbeschikking. Het voornaamste obstakel voor een Koerdische zelfbeschikking, die verdergaat dan een autonomie binnen het kader van de Iraakse staat, is de Turkse staat die alle soorten dreigingen uit, zoals een inval om de Turkmenen te verdedigen.

#### **WIE IN DE PUBLIEKE OPINIE GELOOFT NOG IN HET ARGUMENT VAN DE MASSALE Vernietigingswapens, Het Iraanse kernwapen? Functioneert de westerse propaganda nog zo goed?**

ACHCAR: De volkeren in de regio van het Midden-Oosten zijn helemaal niet tegen het feit dat Iran een kernwapen zou bezitten. Ze zijn van oordeel dat Iran het recht heeft zich te bewapenen tegenover een staat zoals Israël, dat één van de machtige kernwapenstaten in de wereld is. Het nucleair arsenaal van Israël wordt geschat op 200 kernkoppen, wat heel aanzienlijk is. Dus bij de bevolking bestaat er niet de minste sympathie voor de dreiging van de USA en van Israël tegen Iran. De sympathie gaat eerder uit naar het regime van Teheran, dat gezien wordt als een regime dat weerstand biedt tegen de Amerikaanse overheersing.

#### **VOLGENS FRANÇOIS GÉRÉ, STRATEGIE-EXPERT, IS IRAN AANVALLEN HEEL WAT INGEWIKKELDER DAN IRAK AANVALLEN. WELKE STRATEGIE ZAL DE USA GEBUIKEN TEGEN IRAN? DIPLOMATIE? EEN MILITAIRE AANVAL? OF EEN COMBINATIE VAN BEIDE ?**

ACHCAR: Op dit moment is er een rolverdeling tussen de Europese Unie en de USA. Naar buiten toe lijkt het op een geschil tussen beide, maar dat is slechts façade. Het gaat om een taakverdeling. De USA hopen dat de Europese bemiddeling lukt. Ze menen dat die bemiddeling slechts kans op slagen heeft als ze steunt op een militaire dreiging. Dat is de klassieke truc. Als de USA op dit moment nog de kaart trekken van het diplomatieke overleg, dan is dat omdat ze nog steeds vastzitten in Irak en omdat ze niet echt de

mogelijkheden hebben om een nieuw front te openen in Iran. Iran is toch wel een taaiere tegenstander dan Irak. Niet alleen omwille van de kerncentrale. Iran is moeilijker te verteren dan Irak omdat het groter is, meer inwoners telt en wat men er ook moge van zeggen, Iran kan bogen op een

hechtere sociale basis dan het regime van Saddam Hussein, dat een echte dictatuur was. Dus vandaag verkiest men de diplomatieke kaarten te trekken ten aanzien van Iran. Maar de USA en Israël vrezen dat Iran vroeg of laat een atoomwapen zal bezitten en die vrees is reëel. Ze zullen alles in het werk stellen om dat te verhinderen. Op het moment dat ze voelen dat Iran effectief een atoomwapen zal aanmaken, zullen ze niet aarzelen om ofwel een bezettingsoorlog te beginnen, ofwel militair toe te slaan. Ze noemen dat een preventieve oorlog. We weten dat er nu tactische wapens bestaan die toelaten om door de grond doorheen diep beton te boren. Dat type wapens is aangewezen om installaties te vernielen die diep onder de grond zijn gebouwd.

#### **ER WAS EEN ONTPLOFFING VORIGE WEEK NAAST EEN KERNCENTRALE IN IRAN. HEEFT U MEER INFORMATIE DAAROVER?**

ACHCAR: Als westerlingen discussiëren met inwoners uit het Midden Oosten, klagen ze dikwijls over de complottheorie die zo alomtegenwoordig is. Maar de werkelijkheid is dat in de regio van het Midden Oosten enorm veel zaken gebeuren, enorm veel geheime diensten aan het werk zijn. Op het eerste zicht kan je niet ontcijferen wat het werk is van wie, de waarheid komt niet aan het licht. Soms kent men de waarheid na enkele decennia, maar niet altijd. In dergelijke gevallen, dus in het geval van Libanon of Iran moeten we ons steeds de vraag stellen: wie profiteert er echt van wat er gebeurt en wie heeft de middelen om dat soort operaties uit te voeren? ■



Op zondag 6 maart trokken 2000 mensen - arbeiders en sympathisanten - op straat in het centrum van Barcelona om te protesteren tegen de sluiting van de fabriek Miniwatt, van

Philips-LG de reus in elektrische huishoudapparatuur. Na verschillende opeenvolgende golven van ontslagen worden nu nog eens 320 jobs bedreigd. Op het moment dat we dit schrijven, handhaaft de directie haar beslissing om de productie op 31 maart stil te leggen. EEN VERSLAG TER PLAATSE DOOR SÉBASTIEN BRULEZ



## Meer dan 300 jobs bedreigd

Het was vooral op basis van een oproep van het bedrijfsscomité en van het 'Netwerk tegen bedrijfssluitingen en precariteit' dat de 2000 betogers de straten van Barcelona op trokken, op naar de 'Palau de la Generalitat' (de zetel van de Catalaanse regering) waar de syndicale delegaties het woord namen. Onder hen Juan Montero, voorzitter van het bedrijfsscomité en syndicaal afgevaardigde van de CCOO (*Comisiones Obreras*), de meerderheidsvakbond bij Miniwatt: "Wij eisen het behoud van de tewerkstelling onder de zelfde sociale en loonvoorwaarden. En als de regering niet in staat is een deftige job te vinden voor elke arbeider, dat ze dan het bedrijf maar nationaliseert!"

### EENHEIDSWORST

Enkele dagen voordien hadden de arbeiders hun voorstel aan de regering en aan de oppositie voorgelegd. "Het antwoord was hetzelfde aan de twee kanten, ze zeggen allemaal dat we het rationaliseringsproces moeten aanvaarden en toegevingen moeten doen. De oppositie zowel als de regering volgen de logica van het neoliberal kapitalisme", klaagt Juan Montero. En de vakbond maar oproepen tot een boycot van de producten van de multinational: "Als Philips absoluut elders goedkopere arbeidskrachten wil gaan zoeken, dat ze dan vertrekken, maar dat ze dan wel hun producten uit de markt terugtrekken, want wij willen er niets meer van weten!" Op 26 februari namen 150 arbeiders deel aan een 24-urenstaking om de aandacht van de media en de regering te vestigen op de sluiting van het bedrijf.

### MASSALE DELOKALISATIES

Het Catalaanse voorbeeld is helaas geen geïsoleerd geval. De multinational Philips-LG voorziet de sluiting van alle Europese productiesites van de oude generatie om in Azië haar nieuwe technologieën te gaan ontwikkelen, waar de arbeidskracht goedkoper is en de sociale rechten nagenoeg onbestaande. Oostenrijk, Duitsland en Groot-Brittannië betaalden al het gelag. Philips rechtvaardigt de delokalisatie van Miniwatt aan de hand van de bewering dat het bedrijf niet langer rendabel zou zijn. In feite vertikt de multinational het er nog één rotte euro in te investeren, en hoopt ze haar biezen te kunnen pakken met een som van zo'n 180 miljoen euro op zak, bijgeschrapt op basis van de speculatie rond het ter-

rein dat ze momenteel bezet, en dat het bedrijf vroeger onder het mom van jobcreatie gratis had gekregen.

### SOLIDAIR SYNDICALISME

Het huidige gevecht van de arbeiders van Miniwatt ligt in de lijn van een traditie van democratisch, solidair en strijdbaar syndicalisme. Ze speelden een rol in nagenoeg alle strijdbewegingen, van de lange 'overgangstakingen' aan het eind van het franquisme tot de huidige strijd tegen de neoliberale globalisering. Tijdens de jaren '80 waren ze de eersten in Catalonië om in een intern referendum te pleiten tegen de toetreding van de Spaanse Staat tot de Navo. De arbeiders van het bedrijf namen ook actief deel aan de solidariteitsbeweging met de Sandinistische revolutie in Nicaragua.

De linkervleugel van de *Comisiones Obreras* staat heel erg sterk in het bedrijf. In feite hebben ze altijd de overhand gehad tijdens de collectieve loononderhandelingen.

Vandaag wacht de arbeiders, die al wekenlang gemobiliseerd zijn, een nieuwe beproeving. "Het grootste probleem", meent Juan Montero, "is dat er onder de 320 bedreigde arbeiders 90 arbeidsters zijn tussen 45 en 50 jaar. Op die leeftijd is het nagenoeg onmogelijk een nieuwe job te vinden. Die vrouwen riskeren met lege handen op straat te komen staan." Een mars naar de hoofdzetel van Philips-LG in Madrid is voorzien voor 4 april. ■

JUAN MONTERO: " In 2000 telde Miniwatt 1050 arbeiders, waaronder 400 jongeren die deeltijds werkten tijdens het weekend. Die jonge mensen waren perfect geïntegreerd in de CCOO, wij hebben ze gevormd opdat ze op een dag de fakkel van het alternatieve bedrijfssyndicalisme zouden kunnen overnemen. Maar in mei 2001, na de fusie Philips-LG, werden de 400 deeltijdse jobs geschrapt. We hebben toen grote mobilisaties, betogingen en bezettingen van de Beurs georganiseerd. Zeventien dagen lang hebben we gestaakt. Maar niets aan te doen, die jonge gasten werden toch ontslagen. In 2002 werd Miniwatt te koop gesteld om in 2003 opgekocht te worden door Business Creation. Dat was een simpel manoeuvre van Philips om te kunnen ontslaan zonder smet op het eigen blazoën. Enkele maanden later immers werden 300 jobs geschrapt via vervroegd pensioen. Geconfronteerd met die situatie, heeft de metaalfederatie van de CCOO juridische acties ondernomen tegen de verkoop van Miniwatt. Die episode eindigde in oktober 2004 met de terugkoop van het bedrijf door Philips-LG". ■



## Met 80.000 voor een ander EUROPA!



### Olivier Besancenot, woordvoerder LCR

"Het is belangrijk de mobilisatie verder te zetten om aan te tonen dat een ander Europa mogelijk is en dat je tegen de Europese grondwet kan zijn zonder nationalistisch te zijn. We willen iedereen groeperen die wil vechten tegen de effecten van het neoliberalisme op sociaal, ecologisch en democratisch vlak. Wij zijn voor het Europese project. Maar als Europa verderbouwt op liberale principes, dan zal dat

Europa totaal gediscredeerd worden in de ogen van de volkse lagen en de jongeren. Daarom moeten we dit Europa zo snel mogelijk veranderen, sociaal maken. Wij willen een ander Europa opbouwen. Niet meteen via amendementen op bestaande wetteksten. We willen verderbouwen aan een ander Europa door de sociale fora van de andersglobalisten uit te diepen en toe te laten aan de volkeren om zich te groeperen en een ander Europa uit te bouwen." ■

Zaterdag 19 maart vond een zeer geslaagde Europese manifestatie plaats in Brussel. De politie spreekt over 60.000 mensen in totaal, schattingen van journalisten lopen op tot 100.000. We kunnen ervan uitgaan dat zeker 80.000 mensen deelnamen aan deze euromanifestatie.

Het was de andersglobaliseringsbeweging die deze betoging op de agenda heeft geplaatst (middels de oproep van de sociale bewegingen van het ESF van Londen). In dat opzicht was de betoging van zaterdag historisch: voor het eerst kwamen sociale bewegingen en het EVV samen én in onderling akkoord op straat,

naar aanleiding van een initiatief dat genomen werd door de andersglobaliseringsbeweging.

De SAP deelde een tweetalig pamflet uit over het jongerenkamp en een tweetalig pamflet van de Vierde Internationale, waarin werd gepleit tegen de huidige grondwet en voor een aantal concrete voorstellen voor een ander Europa. Vervolgens vormden we een groep van zo'n 300 mensen in de betoging van de sociale bewegingen, samen met de LCR, de RSB en wat delegaties van andere secties. ■

### David Dessers, coördinator Belgisch Sociaal Forum:

"De eenheid is zeer sterk tot uiting gekomen. Vier jaar geleden betoogden we nog in Brussel rond een Europese top in gespreide slagorde. Eén dag de vakbonden, de andere dag de sociale bewegingen en de andersglobalisten. Vandaag betogen we samen met een onderling akkoord. Dat betekent dat de beweging veel sterker staat natuurlijk. Vandaag betogen naast de vakbonden ook vele sociale bewegingen, NGO's, Attac enzoverder." ■



**Op 19 maart kwam er méér volk dan verwacht op straat. In totaal stapten 80.000 manifestanten uit alle hoeken van Europa op door het centrum van Brussel. De sociale bewegingen vormden een strijdbaar blok van 15.000 manifestanten achter de jongeren en de Europese vakbonden. In het vakbonds-blok vormde de Franse CGT het grootste blok met 10.000 tot 15.000 manifestanten. De CGT sprak zich eerder met een meerderheid van 80 procent uit tegen de Europese grondwet. De politieke inhoud van de betoging week dus nogal sterk af van wat het Europees Vakverbond in gedachten had....**

DOOR DAVID DESSERS

# 19 maart : Europees, divers en radicaal

## Tegen Bolkenstein, Lissabon en de grondwet

Toen in november duidelijk werd dat zowel het Europees Vakverbond als de bewegingen van het Europees Sociaal Forum opriepen om op 19 maart op straat te trekken in Brussel tegen de neoliberale politiek van de Europese Unie, moesten die twee op één of andere wijze met elkaar gaan overleggen. De contacten verliepen allerminst van een leien dakje. Begin januari organiseerde het ESF een vergadering in Brussel ter voorbereiding van 19 maart. Die vergadering vond plaats in het hoofdkwartier van het Europees Vakverbond aan de Albert II-laan in Brussel. Wie ontbrak echter op het appel: inderdaad, het EVV zelf. Eigenlijk weigerde het EVV gedurende maanden om welke partner dan ook te erkennen.

### ARM IN ARM

Dit laatste was tegen de zin van de Belgische vakbonden, die nu reeds drie jaar constructief samenwerken met NGO's en sociale bewegingen in het Sociaal Forum van België. De Belgische bonden gingen er reeds na het ESF van Londen vanuit dat er een gemeenschappelijke betoging zou komen van vakbonden en sociale bewegingen. Na de vergadering van begin januari, waarop onder meer de algemene "Oproep van Brussel" werd aangenomen in het bijzijn van een aantal lidorganisaties van het EVV, startten de Belgische bonden de voorbereiding van gemeenschappelijk materiaal.

Gedurende lange weken kwam er maar geen schot in de zaak. Het EVV liet niet in haar kaarten kijken en hield de sociale bewegingen in het ongewisse over de mobilisatie naar 19 maart. Inmiddels lag er een ontwerp van gemeenschappelijke affiche en gemeenschappelijke ordewoorden op tafel. De ontzuivering was dan ook groot toen het EVV op nauwelijks een maand voor de betoging besliste om er alleen voor te gaan en elke link met de sociale bewegingen resoluut van de hand te wijzen. Het zou een puur syndicale actie worden. Het ontworpen materiaal werd van tafel geveegd en er zouden nieuwe EVV-ordewoorden komen, ondermeer met positieve verwijzingen naar de Europese grondwet. Ook op deze vergadering waren er topmensen van de Belgische bonden aanwezig die dus mee de rug keerden naar de sociale bewegingen.

De conclusies van de EVV-top wekten echter zoveel onrust binnen een aantal aangesloten vakbonden, waaronder de

Belgische, dat enkele dagen later de koers toch weer bijgesteld moest worden. Ook de grootste leverancier van manifestanten op 19 maart, de Franse CGT, zag het niet zitten om te mobiliseren op basis van ordewoorden die positieve verwijzingen naar de Europese grondwet inhielden. Een koerswijziging drong zich op: het EVV bleek dan plots toch gewonnen voor een actie "waarin de sociale bewegingen welkom zijn". Gemeenschappelijk materiaal zat er niet in maar voor het eerst was er wél een formeel akkoord tussen het Europees Vakverbond en de krachten van het Europees Sociaal Forum om in één enkele betoging, arm in arm, te betogen.

### GROEIEND BELANG VAN HET ESF

De laatste maand voor de betoging vond er verschillende keren overleg plaats tussen het EVV en het Sociaal Forum. Het onderling akkoord, dat erg koeltjes tot stand kwam, is allicht één van de markantste aspecten van de betoging van 19 maart. Nooit eerder vond er een gemeenschappelijke actie plaats van het EVV en andersglobalisten. Bij de Europese top van Nice in 2000 sloten de sociale bewegingen wel al aan bij de EVV-betoging, maar zonder dat er welk akkoord dan ook over bestond en dik tégen de zin van het EVV. Bij de top van Brussel van 2001 betoogde het EVV op 13 december en de sociale bewegingen op 14 december. Er liep een echte muur tussen de twee. Idem dito voor de betoging in Gent in datzelfde jaar op 19 oktober.

Het feit dat er nu voor het eerst wél een onderling akkoord kwam, heeft natuurlijk alles te maken met de ervaring die intussen werd opgedaan én met het groeiend belang van het Europees Sociaal Forum, als motor van een Europese sociale beweging... Het toont aan dat er



naast het EVV een beweging groeit die zich verzet tegen de neoliberale politiek in Europa en in de wereld en die sociale en politieke conflicten niet uit de weg wil gaan. En wat meer is, heel wat syndicale organisaties nemen deel aan de opbouw van die beweging. De betoging van 19 maart was dan ook een rechtstreeks gevolg, een concreet resultaat, van het Europees Sociaal Forum van Londen van 2004. Het akkoord was er allicht ook nooit gekomen zonder de gedeelde ervaringen in het Sociaal Forum van België. Binnen dat forum werken sociale bewegingen en vakbonden nu reeds drie jaar samen, waardoor er een onderling vertrouwen en begrip gegroeid is.

Verfrissend was dan ook het Europese, diverse en toch ook wel radicale karakter van de betoging. Terwijl het EVV officieel voorstander is van de Europese grondwet, spraken tienduizenden manifestanten zich uit tegen dat neoliberale document. Ook de zeer talrijke Attac-groep stelde de strijd tegen de grondwet centraal. Bolkenstein werd terecht aan de schandpaal genageld en de politiek van Lissabon werd gehekeld. Laten we toch niet vergeten dat het EVV zich vorig jaar nog in een perscommuniqué akkoord verklaarde met het rapport Kok, dat een versnelling van het Lissabonproces voorstond... De inhoud van de betoging werd dus een stuk politieker en radicaler dan het EVV allicht in gedachten had. Het werd geen zoveelste optocht voor een 'sociaal Europa', maar een betoging waarin je heel wat concrete eisen en kiemen voor dat andere Europa kon ontdekken. De boodschap werd nog eens versterkt door de aanwezigheid van de Noord/Zuidbeweging en de anti-oorlogsbeweging die zich uitspraken tegen een verdere militarisering van de Europese Unie en tegen de rol die Europa speelt in de internationale instellingen.

#### ZWAKKE BELGISCHE MOBILISATIE

Door die strubbelingen met het EVV verschenen de affiches en de pamfletten voor het blok van de sociale bewegingen eigenlijk veel te laat. Snel snel werden er affiches en pamfletten in elkaar gebokst, maar die vonden, ondanks de welgekomen steun van Oxfam wereld-

winkels, hun weg niet genoeg naar het brede publiek. Het maakt dat de mobilisatie op Belgisch vlak eerder mager was. Minstens de helft van de 15.000 betogers van de sociale bewegingen kwam uit andere Europese landen. In het EVV-blok was dat overigens niet anders. Ook daar namen de Belgische bonden slechts een bescheiden deel van de betoging voor hun rekening. Europa blijft in België een thema dat minder makkelijk mobiliseert. Dat heeft allicht alles te maken met het totale gebrek aan inspraak voor de bevolking in Europese thema's en de loodzware Europese consensus die de Belgische politiek kenmerkt. In Frankrijk worden de tv-debatten momenteel gedomineerd door het thema van de Europese grondwet, ter voorbereiding van het referendum dat erover wordt gehouden.

19 maart werd een opgemerkte Europese actie, die ook op heel wat aandacht en bijval kon rekenen in andere Europese landen. Er werd een belangrijke stap gezet in de opbouw van een Europese tegenbeweging, die de neoliberale politiek van de Europese Unie kan bekampen op Europees niveau. Het werd een succes voor de Europese sociale bewegingen, die er na veel vijven en zessen toch in geslaagd zijn om een eerste belangrijke actie op poten te zetten op Europees niveau voor een ander Europa. De sociale bewegingen en de andersglobalisten hebben dit keer de agenda bepaald. De volgende belangrijke actie-afpraak zijn de acties gericht tegen de G8-top van begin juni in Schotland. *Genova revisited...* ■

## Resolutie van de Vierde over Brazilië

**In februari kwam het Internationaal Uitvoerend Comité van de Vierde Internationale samen in Amsterdam. We publiceren enkele uittreksels uit een resolutie over de politieke toestand in Brazilië.**

De ervaring van twee jaar regering Lula toont overduidelijk aan welke politieke oriëntatie deze regering volgt. Het gaat om een coalitie met vertegenwoordigers van het kapitaal, steunend op de parlementaire rechterzijde. Het is een regering die een neoliberale economische en financiële politiek volgt en dus niet bij machte is om een antwoord te bieden aan de essentiële problemen van uitsluiting en armoede in Brazilië en om de confrontatie met het imperialisme aan te gaan. Deze twee jaar tonen ook aan dat de interne dynamiek van deze politiek niet kan veranderd worden.

De belangrijkste economische en sociale maatregelen van de regering passen volledig in het kader dat de financiële markten, de internationale instellingen en hun bondgenoten van het Braziliaans kapitaal vastlegden:

het begrotingsoverschot verhogen om de publieke schuld af te betalen, de interestvoeten laten stijgen, sociale programma's beperken, landhervormingen uitstellen, weigeren om het minimumloon op te trekken tot een degelijk niveau, de ambtenaarspensioenen ondermijnen, de universiteiten klaarstomen voor privatiseringen, de syndicale bureaucratie versterken en arbeidsrechten aan banden leggen.

Deze algemene oriëntatie maakt dat de linkse ministers in de regering meewerken aan de sociale onzekerheid of de gegijzelden worden van een politiek die niet de hunne is. Deze twee jaar tonen glashelder dat de opbouw van een antineoliberaal, antikapitalistisch arbeidersblok tegenstrijdig is met steun of deelname aan de huidige regering. Sinds de vorming van de regering zijn er reserves, twijfels en meningsverschillen geweest in de Vierde Internationale in verband met de deelname van *Democracia Socialista* aan de regering. Tijdens het jongste wereldcongres openden we een discussieproces over de Braziliaanse politieke situatie.

Na de ervaring van de voorbije twee jaar en rekening houdend met wat we eerder beschreven, kan er geen enkele twijfel meer bestaan over het feit dat deelname aan de regering Lula, of het nu gaat om ministeriële deelname of andere politiek verantwoordelijke posten, tegengesteld is aan de opbouw van een alternatief in Brazilië, in overeenstemming met onze programmatorische uitgangspunten.

Het Internationaal Uitvoeren Comité neemt akte van de discussies en meningsverschillen binnen de DS over de te volgen strategie alsook van de deelname van een deel van de stroming aan de oprichting van de PSol (Partij voor socialisme en vrijheid, nieuwe linkse oppositiepartij). In een situatie die gekenmerkt wordt door verdeeldheid en het risico op verdere fragmentatie, behouden we relaties met alle componenten van de Vierde Internationale in Brazilië met als doel de dialoog verder te zetten in het perspectief van de opbouw van een politiek alternatief voor de regering Lula. ■

# Superscore voor het Links Blok



[Interview met Miguel Portas, Europarlementslid]

INTERVIEW DOOR CHRIS DEN HOND

## HOE VERKLAART U DE DOORBRAAK VAN LINKS BIJ DE LAATSTE VERKIEZINGEN IN PORTUGAL ?

De mensen zijn heel ontevreden over de liberale politiek van de rechterzijde die aan de macht was. Dat is de voornaamste reden. De twee rechtse partijen hebben veel stemmen verloren ten voordele van de socialistische partij, die de absolute meerderheid behaalt in het parlement. Maar ook het Links Blok, wij dus, hebben ons aantal verkozenen bijna verdrievoudigd, van 3 naar 8.

## WAT IS VOOR DE KIEZERS HET VERSCHIL TUSSEN DE SOCIALISTISCHE PARTIJ EN HET LINKS BLOK ?

Er is een groot en duidelijk verschil. De socialisten blonken uit in "niet zeggen wat ze zouden doen als ze aan de macht komen". Ze zijn in het vage gebleven, terwijl wij heel concreet hebben uitgelegd welke maatregelen we zouden nemen als we ooit in een regering zouden zitten.

## IS DEZE DOORBRAAK EEN VOORSPEL VAN EEN LINKSE GOLF IN HEEL DE EUROPESE UNIE OF ZITTEN WE NOG IN DE CYCLUS VAN LINKS - RECHTS AFWISSELEND IN DE REGERING?

Ik vrees dat de cyclus van de alternantie links-rechts nog niet ten einde is. De overwinning van de linkerkzijde in Portugal is een goede zaak, maar wat echt continu is in de politiek is de ongeschreven wet van het heersende liberalisme. De situatie is wel niet dezelfde in alle Europese

landen. In Frankrijk is er vandaag een sterke protestbeweging tegen de anti-sociale wetten. In Italië ook. In Portugal is de opinie sterk verschoven naar links, maar die situatie mag je niet veralgemenen naar heel Europa toe.

## ROND WELKE THEMA'S HEEFT HET LINKS BLOK CAMPAGNE GEVOERD ?

We hebben campagne gevoerd rond werkgelegenheidspolitiek, dus voor het scheppen van kwaliteitsvolle jobs en ook over een belastinghervorming. We stellen heel concrete maatregelen voor om meer rechtvaardigheid en gelijkheid te brengen in de Portugese fiscaliteit. Het thema van Europa is geen direct verkiezings-thema geweest omdat de sociale situatie in Portugal de slechtste is in de laatste 15 jaar. De mensen zijn heel bezorgd om hun dagelijkse situatie.

## HOE FUNCTIONEERT DE PARTIJ, VIJF JAAR NA DE OPRICHTING ? TREKT ZE NOG STEEDS MENSEN AAN?

Kijk, elke verkiezing gaan we erop vooruit. Vandaag heeft het Links Blok een grote aantrekkingskracht bij een belangrijk deel van de jeugd en de dertigers. Maar sinds kort begint onze invloed ook te verhogen bij loontrekkenden en zelfs bij gepensioneerden. Het Links Blok is als beweging of als partij een beetje atypisch binnen de Europese traditie omdat het verschillende politieke stromingen verenigt. De mensen die lid zijn van het Links Blok zijn dat niet in functie van een algemene ideologie, maar omwille van de concrete voorstellen die we doen voor vandaag de dag. De verschillende ideologische stromingen - maoïsten, trotskysten, stalinisten - leven vreedzaam samen binnen het Links Blok. Wat ons verenigt zijn de concrete politieke voorstellen voor vandaag of morgen.

We zijn geen archeologen van het verleden. Elk lid behoudt zijn politieke achtergrond. Maar de meeste leden van het Linkse Blok zijn simpelweg linkse activisten. Ze weten dat er trotskysme geweest is, maoïsme of stalinisme, velen zijn geïnteresseerd in de geschiedenis, want een bewust besef van het verleden is nodig om te kunnen ageren in de toekomst. Maar de kracht van onze politiek ligt niet in onze historische disputen. Wij zijn geen nostalgici. In tegendeel, wij menen dat de vernieuwing van de linkerkzijde in Portugal en zelfs in Europa afhangt van onze capaciteit om onze nostalgie te overstijgen. In het Links Blok zitten vandaag velen van de vroegere extreem-linkse organisaties, maar er zijn ook ecologisten en linkse socialisten. Wat ik goed vind aan het Links Blok is dat we niet altijd kost wat het kost gelijk willen hebben tegen heel de wereld in. We proberen een meerderheid van de bevolking achter ons te krijgen. Voor ons is het socialisme een dagdagelijkse praktijk. Wat ons interesseert zijn de concrete voorstellen voor vandaag, voorstellen die tot een breuk leiden met de heersende politiek, voorstellen die aantonen hoe de samenleving op een andere manier kan georganiseerd worden.

## NEMEN NIEUWE GENERATIES VERANTWOORDELIJKHEDEN IN DE LEIDING VAN HET LINKS BLOK ?

De oprichters van het Links Blok waren beginnende veertigers vijf jaar geleden. We waren niet echt van de generatie '68, wel van de generatie van de Portugese anjerrevolutie in 1974. Vandaag kent het Links Blok een nieuwe laag van verantwoordelijken met een leeftijd tussen 25 en 35 jaar. En volgens mij zijn ze beter dan onze generatie. Niet slecht, he? ■





**Heb jij ook genoeg van werkloosheid, milieuverloeding, oorlog, seksisme, racisme en onderdrukking ...?**

## **Dan is het zomerkamp van de Vierde Internationale**



**Op kamp met 500 andere globalisten!**

**iets voor jou**

**Van 23 tot 30 juli komen honderden jongeren van over heel Europa samen in Barbaste, in het zuid-westen van Frankrijk, om samen over de strijd voor een andere maatschappij na te denken en te discussiëren, en natuurlijk ook feest te vieren!**

Het neoliberalisme domineert Europa. Heel Europa? Toch niet! Een klein dorpje blijft zich moedig verzetten: het internationaal jongerenkamp in Barbaste, een dorp van verzet en feest! Waar niet alleen wordt gepraat over alternatieven voor de huidige samenleving, maar waar die ook al een beetje in de praktijk worden gebracht! Daardoor is het zomerkamp een democratisch socialistische mini-maatschappij. Een voorproefje van de andere wereld die we willen!

De Vierde Internationale organiseert het jongerenkamp dit jaar voor de 22ste keer. Vorig jaar kwamen in Spanje 500 jongeren samen om te praten over de strijd voor een andere wereld. Het verzet tegen de oorlog, de beweging voor een andere globalisering... - dit is je kans om jouw ervaringen en ideeën met actieve jongeren uit andere Europese landen uit te wisselen! In fora, vormingen en workshops komen alle mogelijke onderwerpen aan bod: oorlog, milieu, antiracisme, feminisme en seksualiteit, de halebeweging, globalisering, socialisme, interculturaliteit...

Naast discussie is er natuurlijk ook plaats voor feest! Hoogtepunten zijn ieder jaar weer het vrouwenfeest en de homo- en lesboparty! Genoeg van alle drukte? Kans genoeg om je te onspannen.

Denk jij ook dat een andere wereld mogelijk is? Natuurlijk. Maar welke, en hoe er te geraken? Wat denken anders-



globalisten hierover? Hoe kan een democratisch socialistisch alternatief eruit zien? Het antwoord vind je in Barbaste! Je hoeft uiteraard geen lid te zijn of te worden van de SAP, noch akkoord te gaan met alles wat wij zeggen, om mee te gaan. Vanuit België reizen we samen met een bus

naar Frankrijk. De inschrijvingsprijs (alles inbegrepen) bedraagt 250 euro. Interesse? Schrijf je dan in, of vraag de brochure over het kamp: SAP, Plantinstraat 20, 1070 Brussel, [info@sap-pos.org](mailto:info@sap-pos.org), 0485/087720. Doen!

# **Internationaal jongerenkamp**

**Barbaste (Frankrijk) 23-30 juli 2005**



Spreken over sociale en politieke crisis en over een 'onregeerbare' situatie is sinds het begin van deze eeuw gemeengoed geworden in Bolivië. Dit land, dat 8 miljoen inwoners telt, is het armste van Latijns-Amerika na Haïti, met een nationaal armoedecijfer van 58,6 % en zelfs 90 % op het platteland, waar een kleine helft van de bevolking woont. Net zoals haar burens, steekt het land zwaar in de schulden (5500 miljard dollar). Bijna 30 % van het nationaal product gaat naar de afbetaling ervan. DOOR FRÉDÉRIC LEVÊQUE

# Beroering in Bolivië

Bolivië werd overspoeld door de neoliberale golf in 1985, na de nederlaag van de mijnwerkersbeweging. Ondanks enig verzet, genoot het liberaliserings- en privatiseringsproces van een zekere consensus onder de bevolking. Het officiële discours zaaide de illusie dat de buitenlandse privé-kapitalen garant zouden staan voor ontwikkeling en herverdeling van de rijkdommen. Vijftien jaar later is het gros van het land verkwanseld, en maken de illusies plaats voor de harde realiteit. Het publiek patrimonium is helemaal uitverkocht, het levensniveau is er helemaal niet op vooruit gegaan en de afspraak met de beloofde groei werd gemist.

Vaak wordt gesteld dat de eerste wateroorlog van Cochabamba in het departement van Chapare een sleutelmoment was in het Boliviaanse *réveil*. In april 2000 kwam de bevolking van die stad, de derde grootste van het land, in opstand. Na verschillende dagen van mobilisaties en confrontaties werd de regering gedwongen de transnational Bechtel, die de controle had verworven over de drinkwatervoorziening en het rioolstelsel van de stad, te verbannen. Sinds die gebeurtenis, kenden de mobilisaties een steile opgang in het land. In juni 2002 maakte wat men gewoonlijk de 'nieuwe inheemse linkerzijde' noemt, zijn opwachting. Evo Morales, syndicaal leider van de

rumoerige *cocaleros* - de kwekers van coca, de traditionele plant uit de Andes, die onder meer dient voor de productie van cocaïne - eindigde tweede in de presidentsverkiezingen met zijn nieuwe partij-beweging: de beweging voor het socialisme (MAS).

Februari 2003 is een volgend sleutelmoment. Op aansturen van het IMF wil de regering een nieuwe belasting op de arbeidslonen opleggen om het fiscaal deficit te reduceren. Dit onttekt een ware revolutie - de '*impuestazo*' - die zelfs zou leiden tot confrontaties tussen het leger en de politie en president Gonzalo Sanchez de Lozada, bijgenaamd Goni, zou dwingen enkele uren het regeringspaleis te ontvluchten en aan zijn project te verzaken.

Enkele maanden later moet de president toch de benen nemen. In oktober 2003 begint namelijk een nieuwe revolutie tegen de plannen van het transnationaal consortium LNG Pacific om Boliviaans gas te exporteren naar Mexico en Californië via een Chileense haven. Ondanks de repressie groeit het protest na vijftien dagen van betogingen en wegblokkades uit tot een echte volksoptocht. Goni voelt dat de grond onder zijn voeten te heet wordt, en vlucht richting Miami.

De sociale bewegingen spelen het spelletje van de institutionele legaliteit mee en laten het parlement

een opvolger aanduiden. Vice-president Carlos Mesa, een bekende Boliviaanse journalist, neemt het heft in handen. Hij engageert zich ertoe de 'agenda van oktober' van de sociale bewegingen te respecteren: de organisatie van een referendum en de goedkeuring van een nieuwe wet over koolwaterstoffen, naast de instelling van een grondwetgevende vergadering.

In juli 2004 vindt het beloofde referendum plaats. De sociale bewegingen zijn verdeeld, sommigen roepen op tot een boycot. Het resultaat is nochtans verhelderend. Een verpletterende meerderheid van de bevolking spreekt zich uit voor de hervorming van de wet op de koolwaterstoffen (86,64 %) en voor de recuperatie door de staat van de eigendom van de koolwaterstoffen (92,2 %). Wat de kwestie van de recuperatie van een toegang tot de Stille Oceaan betreft - die had Bolivië verloren tijdens de oorlog tegen Chili - daar schaarde maar 54,8% van de geldige stemmen zich achter. Dat toont nog maar eens de desinformatie aan van de media-industrie, die de nadruk legde op de xenofobie van de Boliviaanse bevolking tegenover Chili om de rebellie tegen president Sanchez de Lozada van oktober 2003 te verklaren.

Het jaar 2004 was opnieuw een jaar vol mobilisaties in het Andesland, ook al hadden de sociale bewegingen, die verdeeld geraakten rond de kritische

steun van de MAS van Evo Morales aan de regering, vaak moeite om de bevolking op straat te krijgen. Hoewel Carlos Mesa aanvankelijk een vrij grote populariteit genoot in de steden, ontketende het decreet 27.959, dat een stijging tot 25 % van de brandstofprijzen oplegde, vanaf de eerste uren van het jaar 2005 een woede-uitbarsting bij de bevolking. Via de prijsverhogingen trachtte de regering haar inkomsten te verhogen om het fiscaal deficit (5% van het BBP) te dekken en zo de engagementen die het land in december 2004 had aangegaan met het IMF, te kunnen nakomen.

In de oostelijke departementen van Bolivië, het zwaartepunt van 's lands economie, convergeerde het conflict rond de brandstofprijzen onder de impuls van sectoren van het patronaat en van de *latifundistas* met de eis voor meer autonomie, die deze regio al lang naar voor schuift. De heersende klassen van deze streek wensen meer zelfbestuur om hun rijkdommen beter te kunnen controleren. Ze bekijken de realisatie van een grondwetgevende vergadering, waar de bewegingen van boeren en inheemse groepen uit de Andes hun agenda zouden kunnen opleggen, met een scheef oog. Deze crisis deed de vrees voor de 'balkanisering' van het land opflakkeren.

Parallel met die mobilisaties voor meer 'autonomie' en tegen de verhoging van de brandstofprijzen, ontstond een nieuwe opstand van de bevolking van El Alto, een voorstad van La Paz met iets meer dan een miljoen inwoners, vooral inheemsen uit het platteland, de belangrijkste protagonisten van de zogeheten 'gasoorlog' van oktober 2003. Meer dan 600 wijkvergaderingen werden

opgezet tegen de transnationale Suez die de drinkwatervoorziening van de stad controleert. In minder dan drie dagen van wegblokkeringen en van de blokkade van La Paz, dwongen ze de regering een einde te stellen aan de concessie van het Franse bedrijf. Het conflict gaat nog steeds door. De bevolking eist dat een openbare onderneming, onder populaire controle, de dienst beheert.

De kern van de actuele crisis blijft echter de wet op de koolwaterstoffen. Het is rond de hervorming hiervan dat een verscherping en versnelling van het polariseringsproces plaatsvindt. President Mesa balanceerde tot nu toe als koordanser tussen de populaire druk van de straat en diens eis van de recuperatie van de eigendom van de koolwaterstoffen door de staat, en die van de dominante economische sectoren, die zich vastbesloten verzetten tegen elke maatregel die de eigendom van de transnationale ondernemingen zou raken. De president stelde een hervorming voor die weliswaar enkele 'privileges' die de transnationals verkregen bij de privatisering, schrapt, maar fundamenteel niet raakt aan de privé-eigendom. Het wetsvoorstel verhoogt de belastingen voor de bedrijven, maar enkel voor de toekomst en in functie van het exportvolume. Het voorstel is nauwelijks serieus te nemen als men weet dat de fiscus sowieso nog 600 miljoen *bolivianos* te goed heeft van de oliebedrijven. De MAS beantwoordde de hervormingsplannen met een alternatief wetsvoorstel dat de eigendom van de koolwaterstoffen recupereert en de *royalties* optrekt tot 50 %. Toen de president weigerde, besloot Evo Morales de sociale bewegingen op te roepen tot het 'ultieme gevecht'.

De president reageerde op de mobilisaties door zijn mandaat ter beschikking te stellen aan het Congres, met het argument dat het onmogelijk was geworden het land te besturen.

Het manoeuvre slaagde. Voordat het Congres bijeenkwam om de zaak te behandelen, liet Mesa de traditionele partijen een akkoord ondertekenen waardoor zij zich ertoe engageerden om de wet op de koolwaterstoffen opnieuw te behandelen. Dit akkoord, dat werd verworpen door de MAS, verheldert veel. Hoewel hij tot op heden boven de partijen wilde regeren, organiseerde Mesa op die manier deerschikking van de rechterzijde rond zijn persoon. Ex-president Jaime Paz Zamora (1989-1993) stelde het in duidelijke taal: "vandaag weten we dat Mesa het privatiseringsproces van zijn voorganger gewoon wil verderzetten". Als antwoord op dit manoeuvre smeeden de verschillende sociale bewegingen een alliantie - en overstegen ze zo de enorme verdeeldheid van de laatste maanden - om van op de straat het respect voor de 'agenda van oktober' op te leggen.

Terwijl Bolivië in een crisis wegzinkt en de wegblokkeringen mekaar opvolgen, geraakt het proces in een stroomversnelling. Op 16 maart stelde president Mesa voor de presidentiële en wetgevende verkiezingen te vervroegen naar de maand augustus. Of het Congres dit voorstel nu aanvaardt of verworpt - bij een verwerping zou Mesa echt ontslag kunnen nemen -, de uitdaging voor de sociale beweging bestaat erin een alternatief voor te stellen, aangezien de rechterzijde rond Mesa of Quiroga, beschermeling van ex-dictator Hugo Banzer, haar voordeel zou kunnen halen uit de fragmentatie van de populaire bewegingen. Die verdeeldheid is tegelijk geografisch, ideologisch, en - het moet toegegeven worden - ook verbonden met persoonlijke conflicten tussen leiders. De MAS, die in het buitenland vaak wordt beschouwd als het belangrijkste politiek alternatief, is niet vrij van kritiek en heeft bijlange geen unanieme steun binnen de sociale bewegingen. Daarenboven is de beweging vooral op het platteland ingeplant, zoals de laatste gemeenteraadsverkiezingen aantoonde. Wordt vervolgd... ■



# De fabel van de man in de luchtballon...

Een man is met zijn luchtballon verdwaald geraakt. Hij verliest hoogte en ziet een vrouw op de begane grond.

Hij zwaait en roept:

"Excuseer, kun je me helpen? Ik heb een vriend beloofd hem binnen een uur te bezoeken, maar ik heb er geen idee van waar ik me bevind."

De vrouw op de grond antwoordt hem:

"Je zit in een ballon, ongeveer 10 meter boven de grond. Je bevindt je tussen 40 en 41 graden noorderbreedte en tussen 59 en 60 graden westerlengte".

"Jij moet wel ingenieur zijn", zegt de man.

"Inderdaad", zegt de vrouw, hoe weet je dat?

"Wel", antwoordt de man, "alles wat je me zegt is technisch correct, maar ik heb geen enkel idee wat ik met jouw informatie moet aanvangen, en feit is dat ik nog altijd niet weet waar ik ben. Eerlijk gezegd, heb je me niet erg geholpen. Ten hoogste heb je mijn reis opgehouden".

"En jij, jij moet wel patroon zijn", zegt de vrouw.

"Dat is waar", antwoordt hij, "maar hoe weet je dat dan?"

"Wel", zegt de vrouw, "je weet niet waar je bent, noch waar je naartoe gaat. Het is een grote hoop lucht die jouw in je huidige positie bracht. Je hebt een belofte gedaan zonder dat je ook maar het geringste idee hebt hoe je ze zult kunnen nakomen. En je verwacht van de mensen onder je dat ze je problemen zullen oplossen. Het is een feit dat je je in exact dezelfde situatie bevindt als voor onze ontmoeting. Behalve dat het nu mijn fout is... ■



## inhoud

|                                                |    |
|------------------------------------------------|----|
| ALTERNATIEVEN                                  | 2  |
| Bomspotting XL                                 |    |
| EDITO                                          | 3  |
| 120 jaar geleden: de BWP                       |    |
| ECO-LOGISCH                                    | 4  |
| Het gezichtsbedrog van waterstof               |    |
| AGC FLEURUS                                    | 5  |
| Lessen van een historische staking             |    |
| WITTE WOEDE                                    | 8  |
| Een gedeeltelijke overwinning                  |    |
| VROUWEN                                        | 11 |
| Te gek om los te lopen!                        |    |
| DEBAT                                          | 12 |
| Hoe armoede bestrijden?                        |    |
| PLANEET ZONDER VISA                            | 14 |
| Regulariseren om te werken                     |    |
| EXTREEM-RECHTS                                 | 16 |
| Jean-Claude Defossé dynamiteert extreem-rechts |    |
| MIDDEN-OOSTEN                                  | 18 |
| Interview met Gilbert Achcar                   |    |
| SPANJE                                         | 20 |
| Philips-Barcelona bedreigt 300 jobs            |    |
| 19 MAART                                       | 21 |
| Met 80.000 voor een ander Europa!              |    |
| 19 maart: Europees, divers en radicaal         |    |
| PORTUGAL                                       | 24 |
| Superscore voor het Links Blok                 |    |
| JONGEREN                                       | 25 |
| Zomerkamp in Frankrijk                         |    |
| BOLIVIË                                        | 26 |
| Beroering in Bolivia                           |    |

## Rood

De wereld begrijpen om hem te veranderen.

**Rood** is een socialistisch maandblad dat wil bijdragen aan de opbouw van een antikapitalistisch politiek alternatief in België en Europa. **Rood** brengt verslag uit over de sociale strijd in België en elders. **Rood** wil ook een revolutionair-marxistische kijk bieden op de actualiteit. **Rood** opent haar kolommen voor iedereen die actief is in de beweging voor een andere wereld en wil met alle partners het debat aangaan over de noodzaak van een politiek alternatief voor de huidige linkerzijde. Het blad wil een kruispunt zijn waar linkse activisten elkaar tegen het lijf lopen. Zo wil **Rood** samen met anderen een politiek perspectief uittekenen voor de sociale bewegingen en de arbeidersbeweging.

[www.sap-pos.org](http://www.sap-pos.org)